

**UCHWAŁA NR XXIX/307/2021
RADY MIEJSKIEJ JASTARNI
z dnia 29 kwietnia 2021 r.**

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia
na lata 2021-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.)

Rada Miejska Jastarni uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 – stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jastarni.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Jastarni
Daniel Komke

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 wyznacza cele strategiczne i działania, których osiągnięcie w znaczący sposób może przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy partnerów społecznych.

Załącznik do Uchwały nr XXIX/307/2021
Rady Miejskiej Jastarni
z dnia 29 kwietnia 2021 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY JASTARNIA
NA LATA 2021-2027

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	14
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	14
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	15
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ.....	15
4. ZASOBY MIESZKANIOWE.....	18
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	20
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE.....	23
7. KULTURA, SPORT I REKREACJA	24
8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	27
9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE.....	33
10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI.....	40
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	40
12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY.....	41
13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	54
14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”.....	56
15. ANALIZA SWOT	70
16. WNIOSKI Z DIAGNOZY	74
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	76
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	90
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	91
SPIS TABEL I WYKRESÓW	95

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia została przygotowana na lata 2021-2027. Powstała w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastarni w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona

w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny oraz Aktywność obywatelska.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Istniejące obecnie ogromne zapotrzebowanie na myślenie i działanie strategiczne wymaga podkreślenia, że przygotowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Za jego skuteczność odpowiedzialni są lokalni politycy, działacze, przedstawiciele instytucji gminnych współpracujący z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora pozarządowego (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025,
- Strategia Rozwoju Ziemi Puckiej na lata 2016-2025.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy

równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role

poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona

i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim

potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli. Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane **programy operacyjne** obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny

w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadaptowanie się do nowych warunków.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy problemów społecznych w powiecie wyznaczono cele i zadania służące rozwiązywaniu problemów społecznych.

Wyznaczone w dokumencie zadania zakładają: zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, organizowanie spotkań metodycznych dla służb pomocowych z terenu powiatu, konferencji/spotkań poświęconych „wymianom dobrych praktyk” w pomocy społecznej, szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr, zapewnienie superwizji dla pracowników, stworzenie efektywnego systemu wspierania rodziny i rozwoju pieczy w powiecie, zmniejszenie skali występowania przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, rozwój poradnictwa specjalistycznego, organizowanie i finansowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach, zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży, rozwój wolontariatu na rzecz wsparcia dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej, wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia i trzeźwości oraz zwiększenie skuteczności i dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin borykających się z problemem uzależnienia.

Za ważne uznano również zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez wsparcie osób bezrobotnych i ich rodzin, realizację projektów i programów skierowanych do osób bezrobotnych, podniesienie jakości współpracy

z instytucjami odpowiedzialnymi za aktywizację zawodową osób bezrobotnych, zwiększenie efektywności działań na rzecz wspierania aktywności zawodowej osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych, tworzenie warunków do rozwoju ekonomii społecznej w powiecie, realizację Powiatowego programu wspierania osób niepełnosprawnych oraz zadań finansowanych z PFRON-u, udzielanie informacji na temat wspierania, aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, funkcjonowanie Powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy z PCPR, PFRON, PUP i innych podmiotów pomocowych, organizację imprez kulturowo-sportowych dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, aktywizację osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w WTZ, ŚDS, stworzenie warunków do powstania domu dziennego pobytu dla osób starszych, niepełnosprawnych, prowadzenie dziennego domu pobytu dla seniorów, tworzenie warunków do powstania wolontariatu osób starszych oraz wspieranie inicjatyw mających na celu zwiększenie aktywności życiowej i społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Strategia Rozwoju Ziemi Puckiej na lata 2016-2025 jest dokumentem wyznaczającym długofalowe kierunki jej rozwoju oraz wspólne dla całego obszaru priorytety rozwojowe, nieograniczone do zadań poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Do zadań istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: planowanie, przygotowanie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w koordynacji z lokowaniem funkcji mieszkaniowej w celu minimalizowania konfliktów społecznych, promocję gospodarczą, wymianę informacji i obsługę inwestorów, wspieranie i realizowanie wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądaných branż, stworzenie programu edukacji zawodowej oraz wspieranie i rozwijanie współpracy w zakresie edukacji zawodowej przy wykorzystaniu zasobów Ziemi Puckiej (szkoły, przedsiębiorcy, otoczenie biznesu), wspieranie powiązań gospodarczych (klastry) oraz wspieranie tworzenia specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach z wykorzystaniem potencjału PSSE Żarnowiec, identyfikację i budowę wspólnych, sieciowych produktów turystycznych, wspólną promocję i informację turystyczną oraz kulturalną opartą na „morskości” i „rybackości” obszaru, modernizację i rozwijanie infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych, rowerowych, pieszych

(turystyka aktywna), rozwijanie kształcenia zawodowego (szkolnictwo zawodowe ukierunkowane na potrzeby lokalne i zawody przyszłości oparte na zajęciach praktycznych), wspieranie i utworzenie skorelowanego systemu doradztwa zawodowego obejmującego szkolnictwo oraz osoby bezrobotne w partnerstwie z biznesem, promowanie i wspieranie zdrowego i aktywnego trybu życia, realizację działań we współpracy z przedsiębiorcami, wspieranie rozwoju edukacji morskiej oraz edukacji ekologicznej, tworzenie miejsc i szlaków edukacyjnych, rozbudowę i modernizację infrastruktury edukacyjnej, w tym pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wspieranie wyposażenia szkół zawodowych w pomoce dydaktyczne pracowni kształcenia praktycznego, rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz infrastruktury pomocy społecznej, współpracę i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, seniorami oraz osobami niepełnosprawnymi, rozwijanie sieci szerokopasmowego Internetu, rozwijanie i wdrożenie systemu e-usług, wspieranie rozwoju i integrację organizacji pozarządowych (w tym działalność inkubatora sektora pozarządowego w powiązaniu z inkubatorem przedsiębiorczości), wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i działań integrujących aktywność obywatelską (np. wolontariat, budżet obywatelski) oraz wykorzystanie potencjału społecznego seniorów (centra integracji dla seniorów).

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Jastarnia jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północnej części województwa pomorskiego, w powiecie puckim. Sąsiaduje z gminą miejską Hel i gminą miejsko-wiejską Władysławowo.

Gmina zajmuje powierzchnię 7,80 km², co stanowi 1,4% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi: miasto Jastarnia i 2 osady – Kuźnica i Jurata. Jastarnia jest najmniejszą pod względem powierzchni gminą miejsko-wiejską w Polsce. Siedziba władz gminy znajduje się w Jastarni. W gminie funkcjonuje język kaszubski jako język pomocniczy, od 2000 roku obowiązuje podwójne nazewnictwo.

Obszar gminy zlokalizowany jest na Mierzei Helskiej będącej częścią Półwyspu Gdańskiego. Mierzeja Helska to 30 kilometrowy półwysep, niemający stałej szerokości, największe miejsce ma szerokość 150 metrów. Mierzeja Helska oddziela Zatokę Pucką od pełnego morza. Na terenie gminy znajduje się port morski w Jastarni nad Zatoką Pucką oraz 3 przystanie morskie dla rybaków (dwie nad Zatoką Pucką, jedna nad Morzem Bałtyckim). Ponadto w Kuźnicy znajdują się dwie przystanie morskie: nad Zatoką Pucką i pas plaży nad otwartym morzem. Obszar gminy Jastarnia, podobnie, jak cały Półwysep Helski objęty jest ochroną przyrody jako Nadmorski Park Krajobrazowy.

Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej długiej historii i kulturze. Do najciekawszych zabytków w gminie zalicza się zabytkowy zespół osady rybackiej, na który składają się domy rybackie konstrukcji szachulcowej pochodzące z końca XIX stulecia; Chata Rybacka z 1881 roku zbudowana z wykorzystaniem wyrzuconych przez morze części statków i okrętów, ze zbiorami eksponatów rybackich oraz pochodzący z 1931 roku kościół Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, z amboną wykonaną w kształcie łodzi rybackiej płynącej po wzburzonym morzu. Historyczne eksponaty znajdują się także w bosmanacie portu oraz prywatnym Muzeum Rybackim Pod Strzechą.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Gmina Jastarnia łączy się z siecią dróg krajowych poprzez drogę wojewódzka nr 216 z Helu do Redy. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne. Drogi w gminie mają łącznie 19,5 km i wszystkie są utwardzone.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 213 relacji Gdynia – Hel. Dostępność komunikacyjną gminy uzupełnia port morski w Jastarni, przystań rybacka Kuźnica II, przystanie turystyczne w Kuźnicy i Juracie oraz sezonowe lądowisko samolotów w Jastarni.

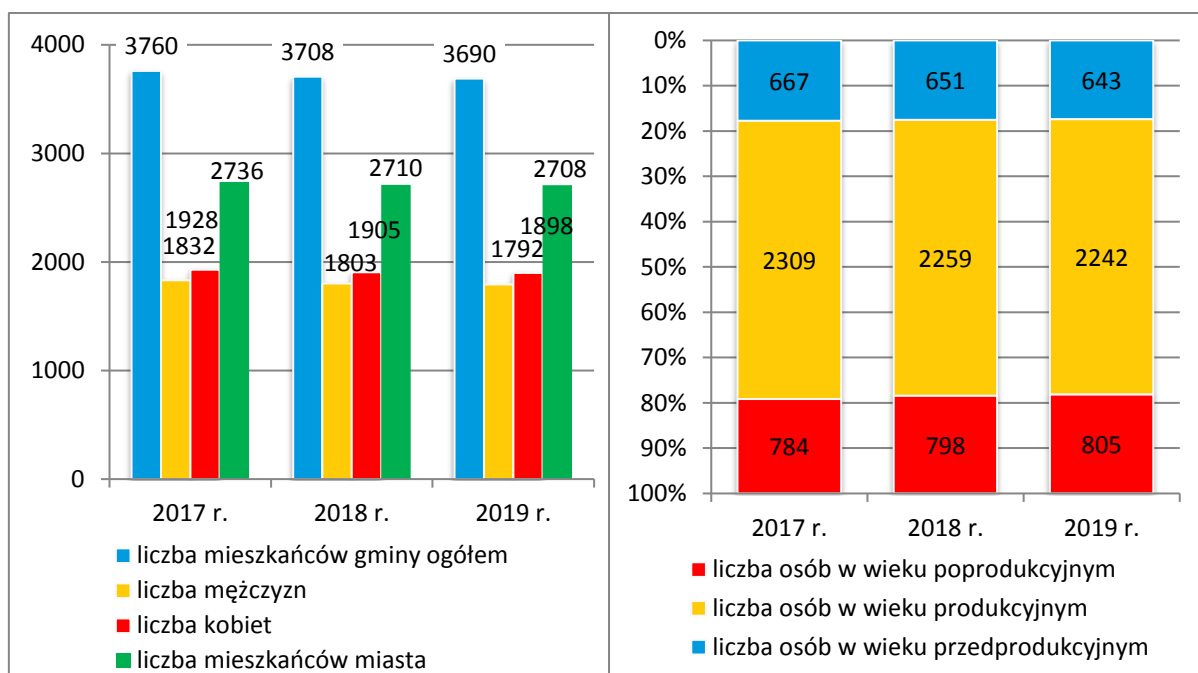
Jastarnia położona jest w odległości 16 km od Helu i 20 km od Władysławowa, natomiast od Gdańska dzieli ją ok. 85 km.

Usługi komunikacji publicznej w gminie realizują PKP Przewozy Regionalne. W sezonie letnim dostęp do komunikacji zapewniają także prywatni przewoźnicy, jednakże w okresie od października do kwietnia problemy z dostępem do transportu publicznego mają mieszkańcy wszystkich miejscowości w gminie.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

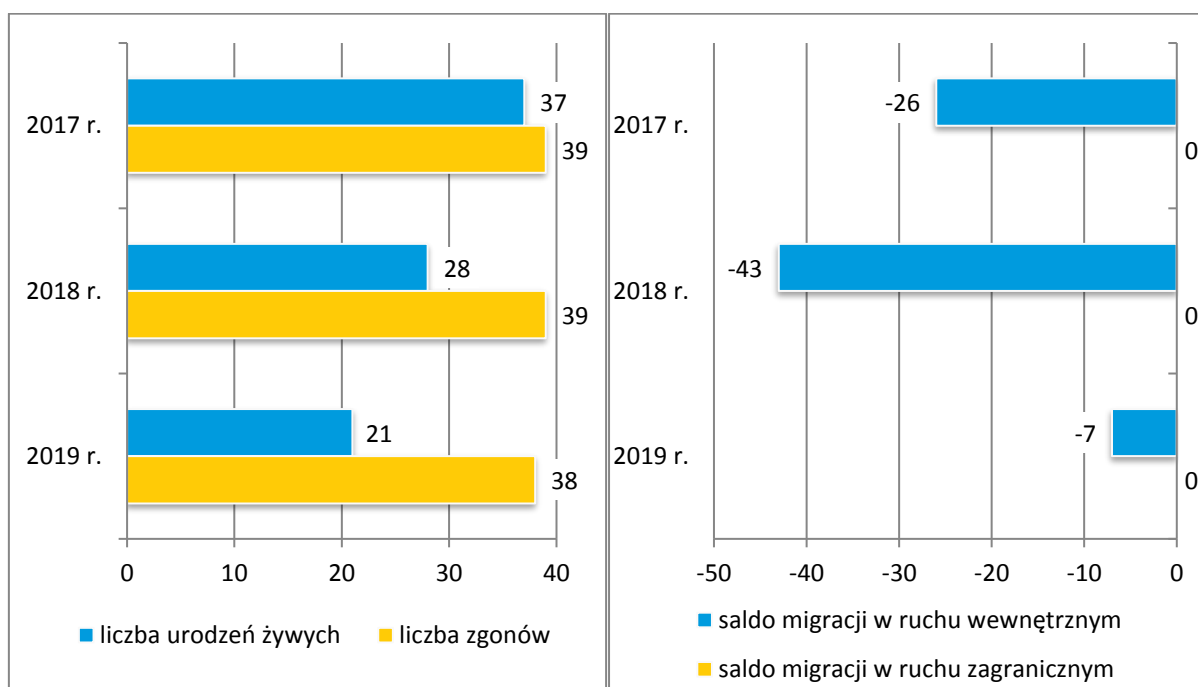
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba ludności gminy stale zmniejszała się (z 3.760 w 2017 r. do 3.690 w 2019 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety. W 2019 roku 73,4% ludności gminy mieszkało w mieście.

W analizowanym okresie systematycznie malała liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 przyrost naturalny w gminie był ujemny (-2 w 2017 r., -11 w 2018 r., -17 w 2019 r.), podobnie jak saldo migracji odbywającej się w ruchu wewnętrznym (-26 w 2017 r., -43 w 2018 r., -7 w 2019 r.).

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji gminy. W latach 2017-2019 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększał się z roku na rok (23,8 w 2017 r., 25 w 2018 r. i 26,2 w 2019 r.), podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (16,3 w 2017 r., 17 w 2018 r., 17,8 w 2019 r.) Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilaly osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom

i niedołęstwu, umożliwiającym podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

W gminie Jastarnia do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów należy utrudniony dostęp do świadczeń zdrowotnych, w tym do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz brak komunikacji publicznej zwłaszcza poza sezonem letnim.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni wspiera seniorów poprzez m.in. usługi opiekuńcze, pomoc finansową, pomoc rzeczową w postaci posiłków, ułatwianie dostępu do placówek wsparcia oraz kierowanie do domów pomocy społecznej. Na rzecz mieszkańców gminy działają także inne podmioty udzielające i mogące, w razie potrzeby, udzielać wsparcia seniorom. Są to m.in.: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Oddział w Jastarni świadczący pomoc doraźną oraz organizujący zajęcia ruchowe i ogólnorozwojowe dla seniorów, Szkolne Koło Wolontariatu przy Szkole Podstawowej w Jastarni oferujące pomoc doraźną oraz organizujące imprezy dla seniorów, Kaszubska Spółdzielnia Socjalna Przyszań prowadząca Dzienny Dom Opieki i świadcząca usługi opiekuńcze i usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opiekę wytchnieniową.

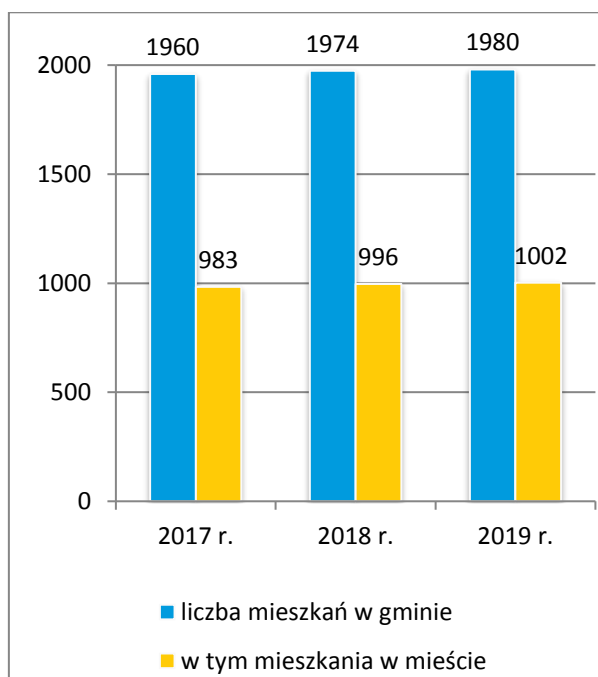
Seniorzy z gminy mają możliwość udziału w licznych przedsięwzięciach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, m.in. w organizowanych przez gminę imprezach okolicznościowych i integracyjnych dla mieszkańców; mogą korzystać z hali sportowej, w której organizowane są m.in. zajęcia aerobiku, sal fitness oraz uczestniczyć w rywalizacji sportowej – biegi i zawody nordic walking.

4. ZASOBY MIESZKANIOWE

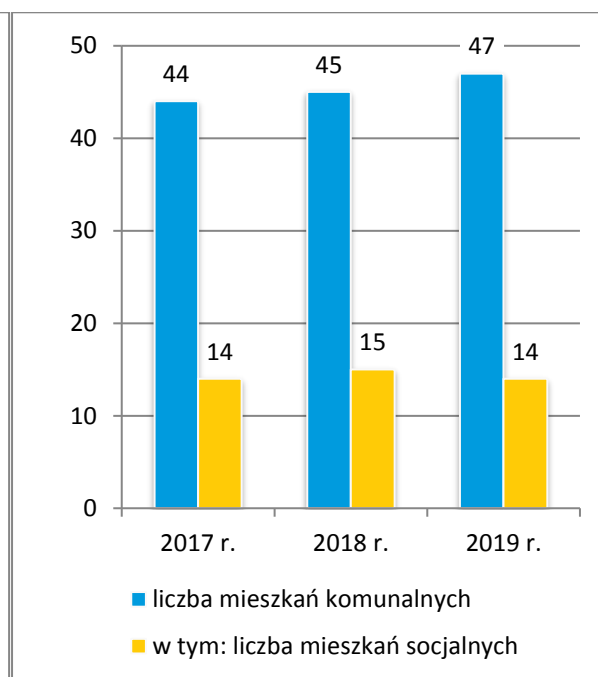
Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.960 w 2017 r. do 1.980 w 2019 r.). Z kolei z danych Urzędu Miejskiego w Jastarni wynika, że w latach 2017-2019 liczba mieszkań pozostających w zasobach gminy nieco zwiększyła się (44 w 2017 r., 45 w 2018 r., 47 w 2019 r.), natomiast liczba wydzielonych spośród nich mieszkań socjalnych była na zbliżonym poziomie (14 w 2017 r., 15 w 2018 r., 14 w 2019 r.).

Warto dodać, że w latach 2017-2019 liczba wniosków osób oczekujących na mieszkanie komunalne z zasobów gminy zwiększała się z roku na rok (21 w 2017 r., 25 w 2018 r., 28 w 2019 r.), a liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne była na zbliżonym poziomie (5 w 2017 r., 4 w 2018 r., 6 w 2019 r.). Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Miejski w Jastarni.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,6% mieszkań w mieście oraz 99,7% na obszarze wiejskim gminy, łazienkę posiadało 97,4% mieszkań w mieście oraz 97,3% na wsiach, a centralne ogrzewanie 75,4% mieszkań w mieście oraz 75,6% na wsiach. Na terenie gminy jest także sieć gazowa – korzystało z niej 27,7% mieszkańców miasta i 11,7% mieszkańców wsi.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po

spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	21	18	15
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	24.898	18.097	15.265
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	8	9	5
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	912	974	428

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

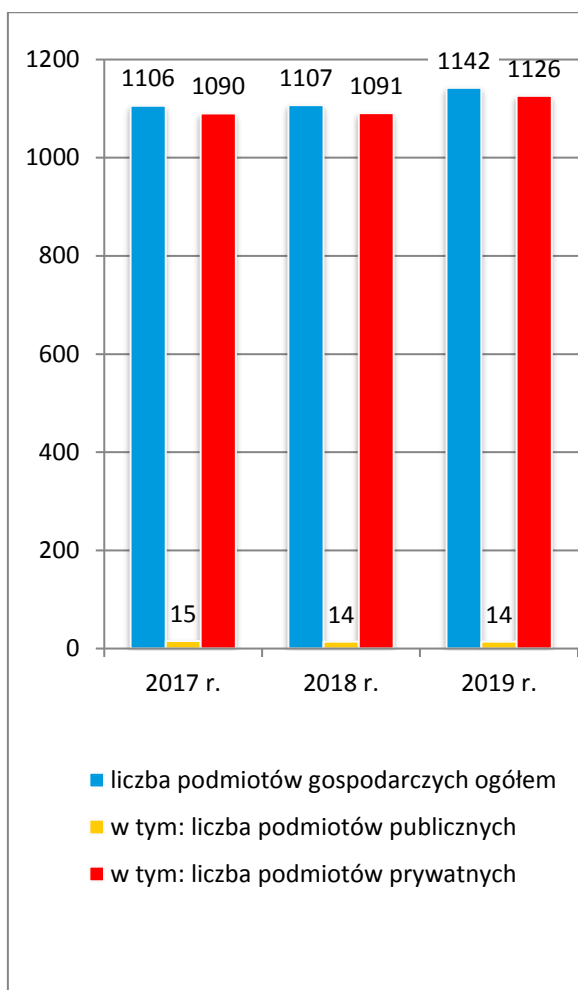
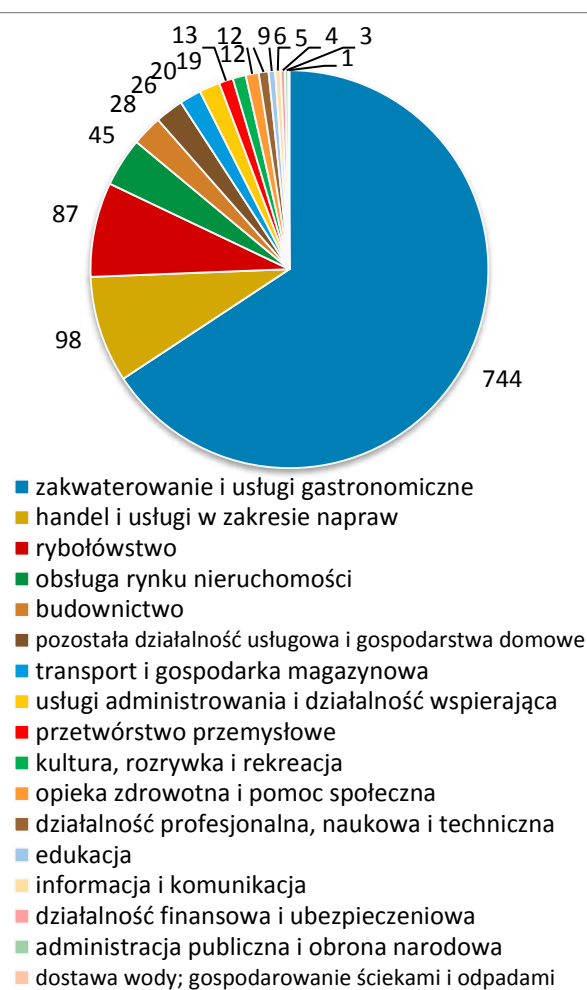
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Podstawę gospodarki gminy Jastarnia stanowi działalność turystyczna i rekreacyjna, czemu sprzyjają zasoby naturalne i warunki przyrodnicze, a także rozbudowane infrastruktura wypoczynkowa, sportowa i gastronomiczna. Uzupełniającą funkcję pełni rybołówstwo. W gminie znajdują się letnie kąpieliska, port morski nad Zatoką Pucką oraz przystanie morskie dla rybaków stanowiące bazę dla gospodarki rybackiej i przetwórstwa.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.106 w 2017 r. do 1.142 w 2019 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (1.090 w 2017 r., 1.091 w 2018 r., 1.126 w 2019 r.).

W 2019 roku w gospodarce gminy dominowała działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (744 podmioty). Liczba podmiotów w tej sekcji wzrosła w stosunku do 2017 roku (713). Duże znaczenie odgrywały także handel i usługi w zakresie napraw (98) i rybołówstwo (87).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019**Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku**

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Do największych pracodawców w gminie należą jednostki sektora budżetowego m.in. Urząd Miejski w Jastarni wraz z jednostkami pomocniczymi (MOPS, Miejski Zarząd Portu, Szkoła Podstawowa). Sytuację na rynku pracy w gminie warunkuje sezonowość zatrudnienia. Ocenia się, że poza sezonem turystycznym liczba miejsc pracy w gminie jest niewystarczająca.

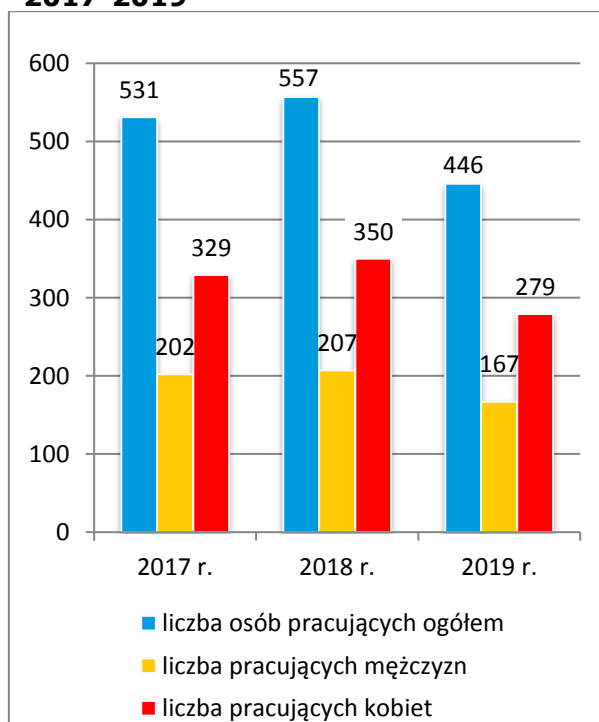
Szansy na rozwój gospodarczy gminy mieszkańcy upatrują w rozbudowie infrastruktury dla przestrzeni inwestorskiej, chodzi w szczególności o dostępność sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, co miałyby się przełożyć na wzmacnianie kapitału w branży hotelarskiej i uatrakcyjnienie walorów turystycznych gminy.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Jastarnia zmniejszyła się (531 w 2017 r., 557 w 2018 r., 446 w 2019 r.; a liczba osób pracujących na 1.000 mieszkańców wyniosła odpowiednio 141, 150 i 121). Z kolei liczba osób bezrobotnych w gminie w 2019 roku była niższa niż w 2017 roku, lecz wyższa niż w 2018 roku (156 w 2017 r., 135 w 2018 r., 147 w 2019 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni (95 w 2017 r., 76 w 2018 r., 91 w 2019 r.).

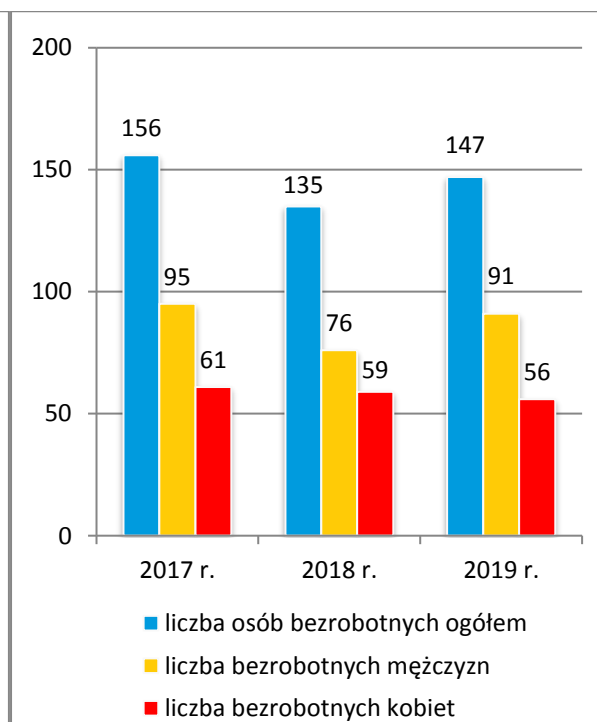
W 2019 roku udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym po spadku w 2018 roku, w kolejnym roku zwiększył się (6,8% w 2017 r., 6% w 2018 r., 6,6% w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019*

Wykres 10. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019

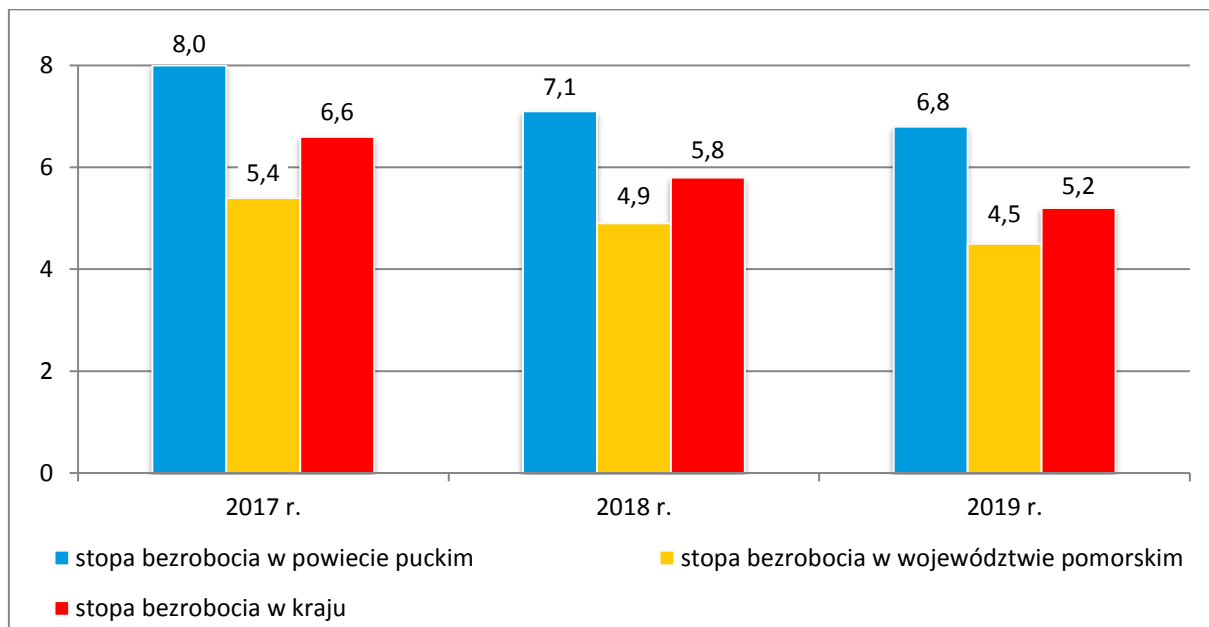

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2017-2019 stopa bezrobocia w powiecie puckim była wyższa niż w województwie pomorskim i wyższa niż w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie puckim, w województwie pomorskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Jastarnia znajduje się 1 szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym oraz 1 przedszkole (niepubliczne). Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego z oddziałem przedszkolnym w Jastarni	ul. Stelmaszczyka 4, 84-140 Jastarnia
2.	Niepubliczne Przedszkole „Promyczek” w Jastarni	ul. Sztormowa 6, 84-140 Jastarnia

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

W roku szkolnym 2019/2020 do szkoły podstawowej na terenie gminy uczęszczało 281 uczniów, a do przedszkola i oddziałów przedszkolnych łącznie

85 dzieci. W placówkach oświatowych pracowało 54 nauczycieli (w tym 45 w szkole i 9 w przedszkolu).

Placówki oświatowe w gminie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego, psychologa i pielęgniarki, mogą również korzystać z pomocy logopedy i doradcy zawodowego.

Szkoła organizuje zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne i sportowe, uczestniczy w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizuje programy profilaktyczne i wychowawcze. Szkoła prowadzi także lekcje na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych. Szkoła oferuje też zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz lekcje języka polskiego dla cudzoziemców.

7. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w gminie Jastarnia są Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Ośrodek prowadzi działalność kulturalną, z zakresu upowszechniania i tworzenia kultury i sztuki; sportowo-rekreacyjną i turystyczną; zajmuje się organizacją wypoczynku; ochroną dóbr kultury, dziedzictwa narodowego i regionalnego, także promocją tradycji kulturowych gminy i jej mieszkańców.

Biblioteka Publiczna służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych i czytelniczych mieszkańców gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do jej zadań należy w szczególności gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku księgozbiór biblioteki liczył 21.154 woluminy, liczba czytelników wyniosła 474, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz – 24.590 woluminów. Placówka umożliwia czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet. Na wyposażeniu biblioteki jest 5 komputerów, w tym 3 podłączone do sieci Internet i udostępnione czytelnikom. W zbiorach Biblioteki dostępne są także publikacje w języku kaszubskim.

Obok podstawowej działalności Biblioteka prowadzi działania kulturalno-oświatowe i promocyjne. Biblioteka aktywnie promuje czytelnictwo poprzez m.in. udział w takich akcjach jak: „Narodowe Czytanie”, „Mała książka – Wielki człowiek”.

Działalność kulturalną w mieście wzbogaca oferta Świetlicy Społecznej Wielopokoleniowej zaadresowana do mieszkańców gminy w każdym wieku, a w jej ramach organizowane są m.in. pokazy filmów, zajęcia plastyczne, wokalo-teatralne, kursy szydełkowania oraz ogólne zajęcia świetlicowe. Z uwagi na turystyczny charakter Jastarni, na jej terenie działa również wiele podmiotów świadczących sezonowo komercyjne usługi kulturalne i rozrywkowe.

Stałą ofertę kulturalną w gminie uzupełnia działalność prywatnego Muzeum „Pod Strzechą”, które oferuje zwiedzającym możliwość obejrzenia sprzętu stosowanego do połowu ryb, wyposażenia zakładu szkutniczego, można także zwiedzić zrekonstruowaną izbę rybacką z początku XX wieku, a szczególnym zainteresowaniem cieszy się ekspozycja przedmiotów wyłowionych przez tutejszych rybaków, przy okazji morskich połowów.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Jastarni	ul. ks. P. Stefańskiego 5, 84-140 Jastarnia
2.	Miejska Biblioteka Publiczna w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
3.	Muzeum Rybackie „Pod Strzechą” w Jastarni	ul. A. Mickiewicza 31, 84-140 Jastarnia
4.	Świetlica Wielopokoleniowa w Jastarni	ul. Portowa 4, 84-140 Jastarnia

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

Gmina Jastarnia posiada różnorodny kalendarz imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych. Do ważniejszych imprez organizowanych w gminie należą m.in.: festyn „Jastarnia dawno temu”, Koncerty Rybackiej Orkiestry Dętej, Biesiada Kaszubska w Kuźnicy. W Jastarni obchodzone są także rocznice wydarzeń historycznych i patriotycznych, jak Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości oraz święta okolicznościowe jak: Dzień Kobiet, Dzień Dziecka.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Hala sportowa	ul. Stelmaszczyka 5, 84-140 Jastarnia
2.	Boisko sportowe „Orlik”	ul. Jeżynowa, 84-140 Jastarnia

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

W gminie organizowane są cykliczne sportowe zajęcia dla dzieci i młodzieży, m.in.: piłka nożna, aerobik, zumba, piłka siatkowa, koszykowa, zajęcia na kompleksie boisk Orlik, odbywają się zawody sportowe, wśród nich m.in. turnieje piłki nożnej, zawody biegowe, turnieje koszykówki, siatkówki, unihokeja. Gmina jest współorganizatorem Maratonu 4 Latarni, Bałtyckiego Maratonu Brzegiem Morza, Biegu Papieskiego, Rowerowego Maja.

Gmina Jastarnia położona w samym centrum Półwyspu Helskiego, posiada szczególne walory, zarówno przyrodnicze jak i kulturowe, które przesądzają o jej turystycznej atrakcyjności. W gminie jest 11 kilometrów plaż, port rybacki i marina jachtowa. Do atrakcji turystycznych gminy należą także: ośrodek żeglarstwa sportowego i baza pływonurków, lotnisko oferujące loty widokowe i skoki spadochronowe, latarnia morska oraz bunkry będące Skansenem Fortyfikacji II Rzeczypospolitej. Gmina oferuje również możliwość uprawiania niezwykle popularnych sportów wodnych, tj. windsurfingu i kitesurfingu. Przez gminę przebiegają liczne trasy rowerowe i szlaki przyrodnicze.

8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Jastarnia funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej i działa 1 apteka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni	ul. Stelmaszczyka 5, 84-140 Jastarnia
2.	Apteka „Wiktoria” w Jastarni	ul. Stelmaszczyka 5a, 84-140 Jastarnia

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej zmniejszała się z roku na rok (18.717 w 2017 r., 18.315 w 2018 r., 18.204 w 2019 r.). W gminie brakuje takich lekarzy specjalistów, jak: kardiolog, endokrynolog, diabetolog, ginekolog, neurolog, ortopeda i okulista.

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgnarską dla mieszkańców gminy realizują: Szpital Pucki Sp. z o.o. (ul. 1 Maja 13a, 84-100 Puck), Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej 115 Szpital Wojskowy z Przychodnią (84-150 Hel, ul. Boczna 10), Puckie Centrum Medyczne w Pucku (ul. Wojska Polskiego 22, 84-100 Puck) oraz Szpital Specjalistyczny im. F. Ceynowy w Wejherowie (ul. dr. A. Jagalskiego 10, 84-200 Wejherowo).

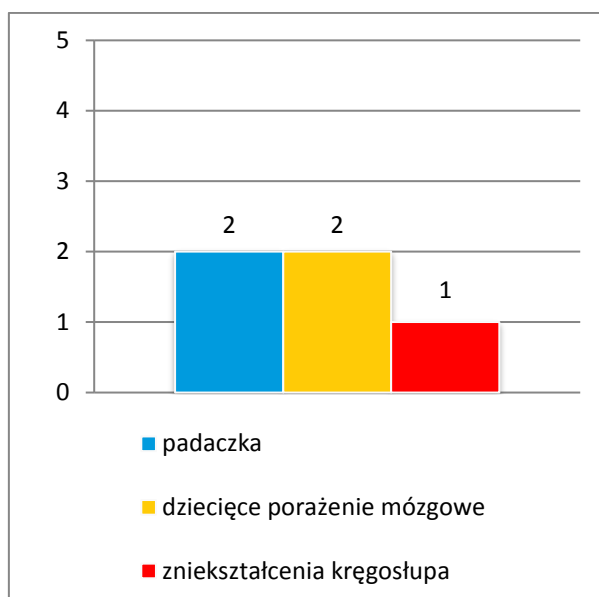
Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni. Wynika z nich, że w 2019 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 5 dzieci i młodzieży oraz 1.460 osób dorosłych. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: padaczka, dziecięce porażenie mózgowe (po 2 osoby), zniekształcenie kręgosłupa (1). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (1.044 osoby), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (616), przewlekłe choroby układu trawienno- (361), choroby tarczycy (324), cukrzycę (266), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową

(87), nowotwory (58), niedokrwistości i choroby obwodowego układu nerwowego (po 50),

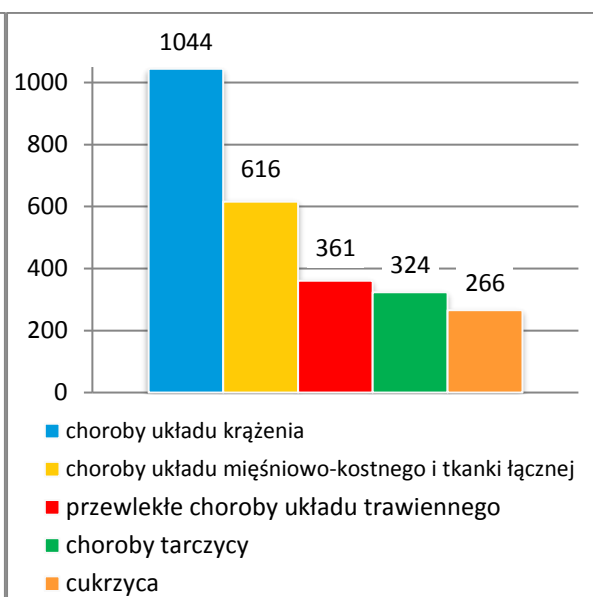
Na koniec 2019 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 2.890, w tym 562 dzieci i 2.328 osób dorosłych.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 12. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2019 roku

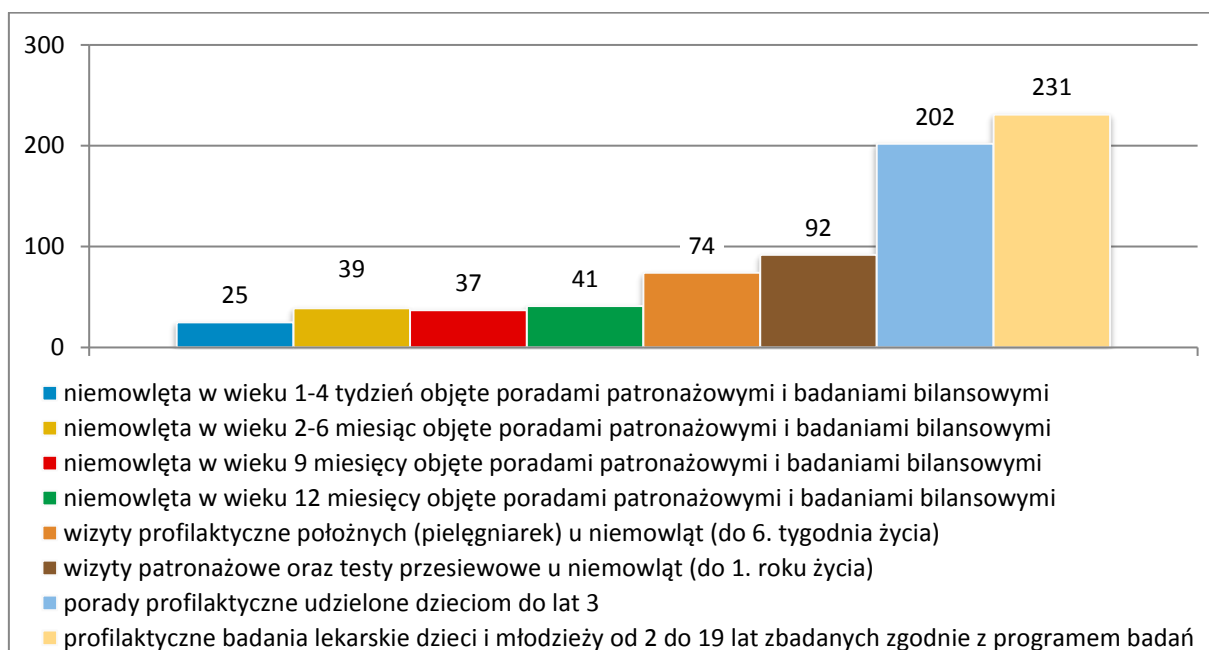

Wykres 13. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2019 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni.

W 2019 roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni sprawował także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2019 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni.

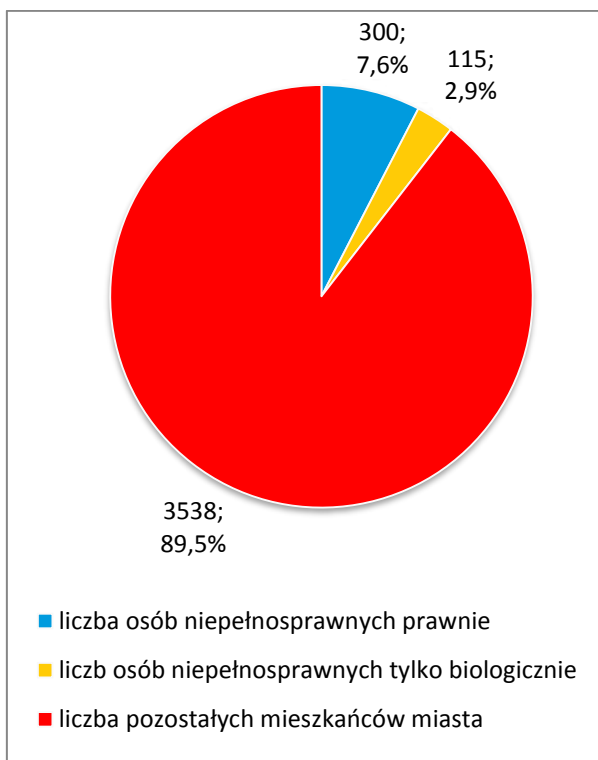
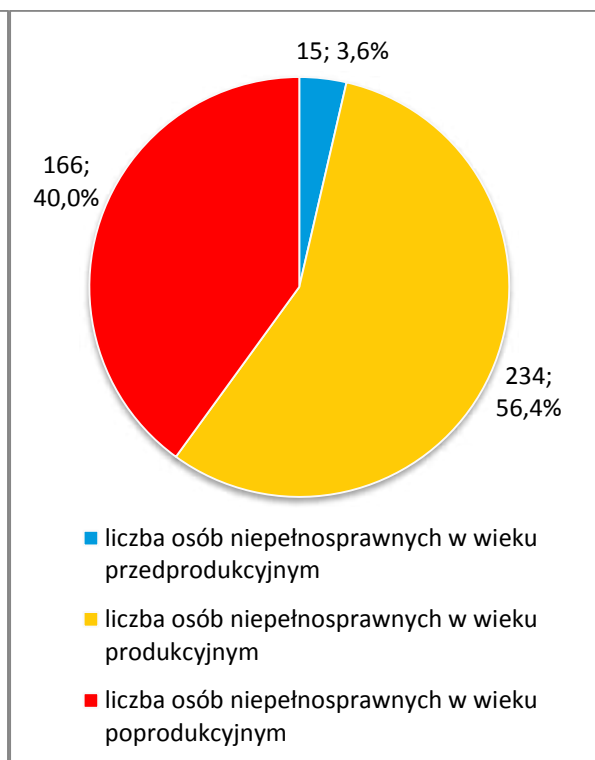
W 2019 roku poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 25 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, 39 niemowląt od 2 do 6 miesiąca, 37 niemowląt w wieku 9 miesięcy oraz 41 niemowląt w wieku 12 miesięcy. Liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) u niemowląt do 6. tygodnia życia oraz liczba wizyt patronażowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła odpowiednio 74 i 92. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 202 takie porady), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 231 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

W 2002 roku w mieście Jastarni (wówczas, obecna gmina miejsko-wiejska Jastarnia miała charakter miejski) mieszkało 415 osób niepełnosprawnych, w tym 205 mężczyzn i 210 kobiet. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (300 osób, tj. 72,3%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 115 osób (27,7%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców miasta wynosił 10,5%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (234 osoby, tj. 56,4%) i poprodukcyjnym (166 osób, tj. 40%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

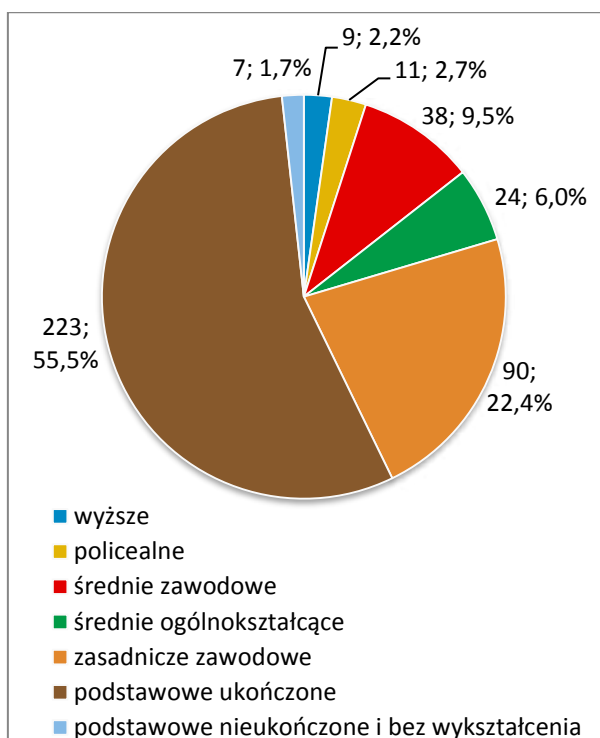
Wykres 15. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców miasta w 2002 roku**Wykres 16. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w miast w 2002 roku**

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku poprodukcyjnym stanowiły 9,5% ogółu ludności miasta będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 32,4%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z miasta oraz ich aktywności ekonomicznej.

Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

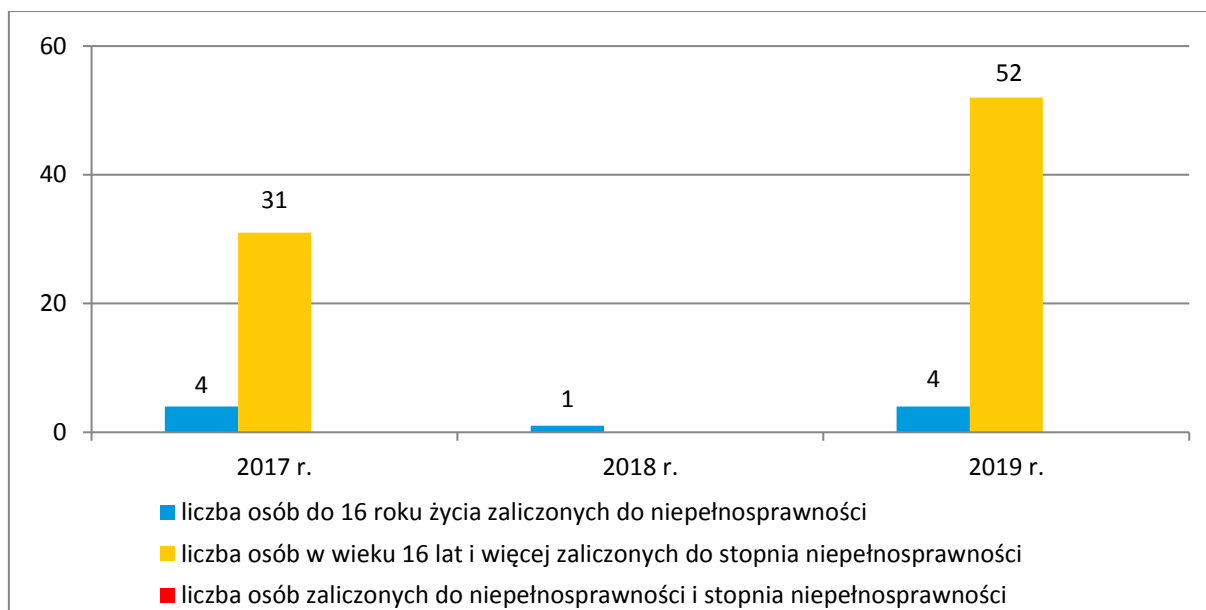

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku wśród mieszkańców miasta w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (223 osoby, tj. 55,5%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (350 osób, tj. 84,7%).

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Jastarnia zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pucku. Według jego danych, w latach 2017-2019 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) była niewielka (4 w 2017 r., 1 w 2018 r., 4 w 2019 r.), a liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności zwiększała się z roku na rok (dla osób powyżej 16 roku życia; z 31 w 2017 r. do 52 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Pucku do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Pucku.

9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane

szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

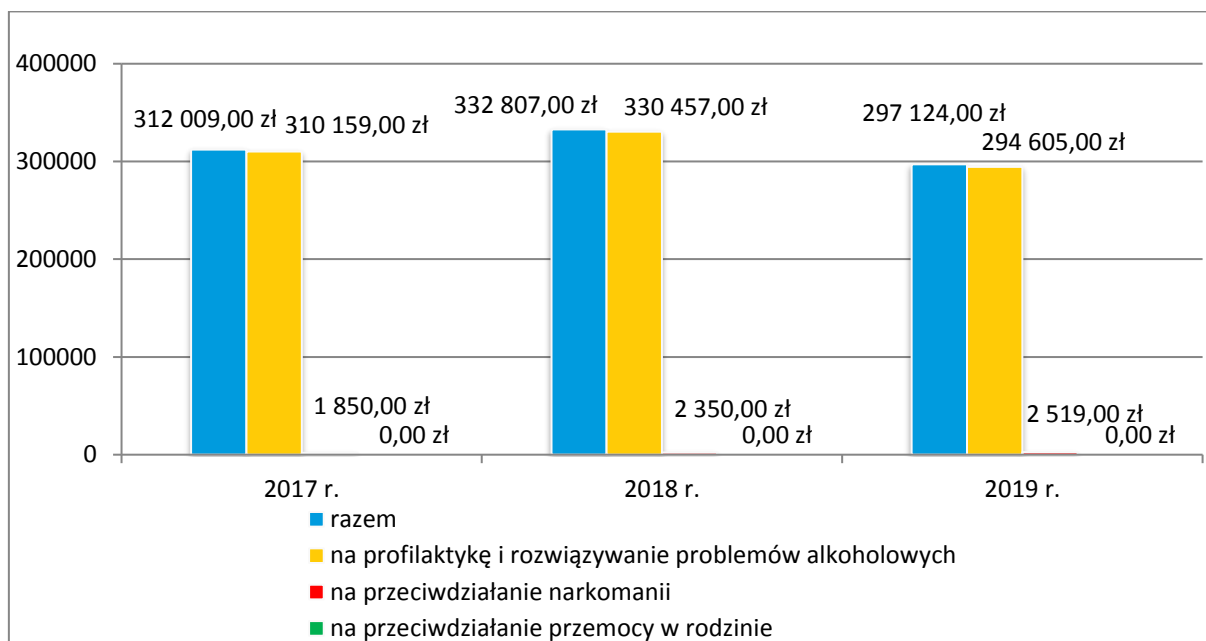
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

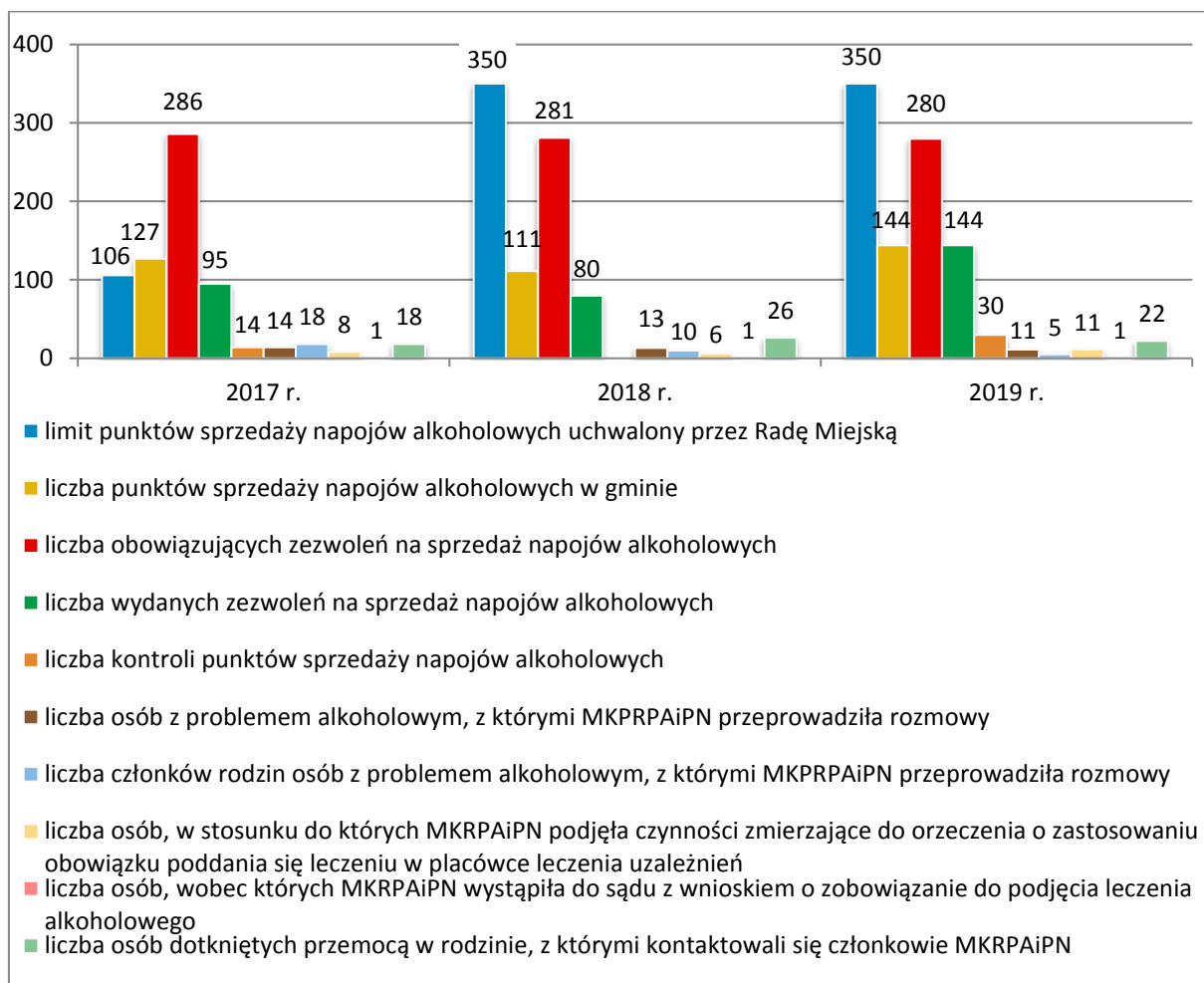
Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Jastarnia w latach 2017-2019.

Wykres 20. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

W latach 2017-2019 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii ulegała wahaniom (312.009 zł w 2017 r., 332.807 zł w 2018 r., 297.124 zł w 2019 r.). W budżecie nie uwzględniano osobnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Jastarnia, a także aktywności Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 21. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności MKPRPAiPN w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

W latach 2018-2019 uchwalony przez Radę Miejską limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był ponad trzykrotnie wyższy niż w 2017 roku. W analizowanym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie ulegała wahaniom (127 w 2017 r., 111 w 2018 r., 144 w 2019 r.), a liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była na zbliżonym poziomie (286 w 2017 r., 281 w 2018 r., 280 w 2019 r.). Z kolei liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych po spadku w 2018 roku, rok później znacznie wzrosła (95 w 2017 r., 80 w 2018 r., 144 w 2019 r.).

W latach 2017-2019 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi MKPRPAiPN przeprowadziła rozmowy, była na podobnym poziomie (14 w 2017 r., 13 w 2018 r., 11 w 2019 r.), a liczba członków ich rodzin zmniejszała się z roku na rok (z 18 w 2017 r. do 5 w 2019 r.).

W latach 2017-2019 MKPRPAiPN podejmowała również czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (w stosunku do 8 osób w 2017 r., 6 osób w 2018 r., 11 osób w 2019 r.) oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (wobec 1 osoby w każdym roku).

W latach 2017-2019 członkowie MKPRPAiPN kontaktowali się z odpowiednio 6, 8 i 5 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, odpowiednio 8, 10 i 5 sprawcami przemocy w rodzinie oraz z odpowiednio 5, 5 i 12 świadkami przemocy w rodzinie.

Obok Miejskiej Komisji Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: w Jastarni – Pełnomocnik Burmistrza Jastarni ds. Profilaktyki, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, grupa samopomocowa AA „Kotwica”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C., a także Świetlice Profilaktyczno-Opiekuńcze w Juracie i Kuźnicy, Komisariat Policji w Juracie, Ośrodek Terapii Uzależnień w Wejherowie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Pucku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku i działający w jego ramach Punkt Interwencji Kryzysowej oraz Komenda Powiatowa Policji w Pucku.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Pełnomocnik Burmistrza Jastarni ds. Profilaktyki	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Miejska Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia
Zespół Interdyscyplinarny w Jastarni	ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia

Grupa wsparcia AA „Kotwica” w Jastarni	ul. ks. Stefańskiego 32, 84-140 Jastarnia
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAS-MED” S.C. w Jastarni	ul. Stelmaszczyka 5, 84-140 Jastarnia
Komisariat Policji w Juracie	ul. Ratibora 42, 84-141 Jurata
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Juracie	ul. Ratibora 45, 84-141 Jurata
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Kuźnicy	ul. Helska 45, 85-130 Kuźnica
Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie	ul. Kościuszki 2, 84-200 Wejherowo
Poradnia Zdrowia Psychicznego w Pucku	ul. Armii Wojska Polskiego 16, 84-100 Puck
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku	ul. Kolejowa 7c, 84-100 Puck
Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku	ul. Kolejowa 7c, 84-100 Puck
Komenda Powiatowa Policji w Pucku	ul. Dworcowa 5, 84-100 Puck

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

W Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie w Jastarni usługi świadczą: certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień, psycholog, pracownik socjalny, pedagog, policjant i lekarz. W latach 2017-2019 w Punkcie objęto wsparciem odpowiednio 13, 13 i 11 osób z problemem alkoholowym, odpowiednio 8, 6 i 12 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym, 6, 8 i 5 osób doznających przemocy w rodzinie oraz odpowiednio 8, 4 i 5 osób stosujących przemoc w rodzinie.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastarni wynika, że po spadku w 2018 roku, w 2019 roku wzrosła liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu (32 rodziny liczące 63 osoby w 2017 r., 23 rodziny liczące 39 osób w 2018 r., 28 rodzin liczących 52 osoby w 2019 r.). Jednocześnie na niskim i zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób w rodzinach, którym Ośrodek udzielał wsparcia z powodu przemocy w rodzinie (3 rodziny liczące 8 osób w 2017 r., po 2 rodziny liczące po 6 osób w latach 2018-2019) i narkomanii (2 rodziny liczące 6 osób w 2017 r., 1 rodzina licząca 4 osoby w 2018 r.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni zapewniał również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2019 roku działaniami Zespołu objęto 11 osób. Z kolei w spotkaniach grupy wsparcia AA „Kotwica” uczestniczyło 15 osób.

Według danych Komisariatu Policji w Juracie, do października 2019 roku na terenie gminy Jastarnia nałożono 22 mandaty karne za spożywanie alkoholu w miejscu objętym zakazem, sporządzono 7 wniosków o ukaranie za spożywanie alkoholu w miejscu objętym zakazem oraz pouczone 30 osób, zatrzymano 6 nietrzeźwych kierujących i 9 sprawców przestępstw narkotykowych, przeprowadzono 71 interwencji domowych, w tym sporządzono 5 Niebieskich Kart oraz zatrzymano 11 osób w celu wytrzeźwienia.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i świetlicach profilaktyczno-opiekuńczych) obejmuje m.in. organizowanie, realizowanie i udział w programach profilaktycznych, prelekcjach i pogadankach, spektaklach i konkursach profilaktycznych, festynach i innych imprezach plenerowych, imprezach sportowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych, zajęciach w świetlicach profilaktyczno-opiekuńczych, szkoleniach i warsztatach dla rodziców i nauczycieli oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

W 2019 roku organizowano, realizowano i brano udział m.in. w następujących przedsięwzięciach: w programach pn. „Dni profilaktyki w szkole” i „Przez Sport do trzeźwości”, w warsztatach pn. „Odłot – dokąd”, „Dlaczego nie teraz” i „Archipelag Skarbów”, w kampaniach pn. „Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Bezpieczne Wakacje” i „Bezpieczna kąpiel”, w Europejskim Tygodniu Małżeństw, w akcji „Stop pijanym kierowcom”, w Kaszubskim Pikniku Ewangelizacyjnym oraz w wyjazdach edukacyjno-integracyjnych dla dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic profilaktyczno-opiekuńczych.

W 2019 roku rekomendowanymi przez PARPA programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży objęto 80 uczniów, 25 nauczycieli i 60 rodziców, innymi programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży – 350 uczniów, 35 nauczycieli i 60 rodziców, programami z obszaru profilaktyki wskazującej – 70 uczniów, 25 nauczycieli i 60 rodziców, w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 80 osób, w festynach i innych imprezach plenerowych – 300 osób, w imprezach sportowych – 200 osób, w konkursach – 30 osób, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 40 osób, w zajęciach w świetlicach profilaktyczno-opiekuńczych – 30 dzieci, w tym 15 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a w szkoleniach i warsztatach z zakresu profilaktyki problemowej – 60 rodziców i 25 nauczycieli, a w półkoloniach – 2 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych przebywających w pieczy zastępczej.

10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Jastarnia zjawisko bezdomności ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni. W latach 2017-2018, w związku z bezdomnością, objął on wsparciem 3 osoby, a w 2019 roku – 2 osoby. Osoby dotknięte bezdomnością mogą otrzymać świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych, a także być skierowane do placówek zapewniających schronienie.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Jastarnia czuwa Komenda Powiatowa Policji w Pucku (ul. Dworcowa 5, 84-100 Puck), a bezpośrednie

czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Juracie (ul. Ratibora 42, 84-141 Jurata).

Do zdiagnozowanych problemów w gminie należą: spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym, zakłócanie porządku publicznego szczególnie w rejonie parku miejskiego i mola. W 2019 roku celem działań Policji było zmniejszenie liczby popełnianych wykroczeń i zapewnienie ładu i porządku w miejscach publicznych. W tym zakresie funkcjonariusze Policji współpracowali ze Strażą Miejską w Jastarni, która funkcjonuje w strukturach Urzędu Miejskiego w Jastarni. W 2019 roku Straż Miejska w gminie Jastarnia podjęła działania w odniesieniu do 924 zdarzeń, wystawiono w sumie 75 mandatów karnych i 12 razy zabezpieczano miejsca wypadków, pożarów i innych zdarzeń. Jej działania koncentrowały się na nadzorowaniu, zabezpieczeniu i ochronie infrastruktury gminnej, w tym: nawierzchni dróg i chodników, przejść na plażę, duktów i dróg leśnych, wjazdów i dojazdów należących do gminy, pomocy osobom wymagającym, z różnych względów, wsparcia (zagubione dzieci i dorośli, osoby starsze zagrożone udarem cieplnym, itp.), egzekwowaniu przepisów ruchu drogowego, zwłaszcza w zakresie niewłaściwego parkowania pojazdów, kontroli utrzymania porządku i czystości w otoczeniu sklepów i punktów gastronomicznych, egzekwowaniu zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych, wprowadzania psów na teren kąpielisk.

Istotne znaczenie dla mieszkańców gminy ma również bezpieczeństwo pożarowe. Na jej terenie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna w Jastarni, która w 2019 roku podjęła 71 ratowniczych wyjazdów, w tym 12 do pożarów, 50 do miejscowych zagrożeń, głównie wypadków komunikacyjnych oraz 9 do fałszywych alarmów. Służbę w OSP w Jastarni pełni 53 strażaków (w tym 14 strażaczek) posiadających upoważnienie do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych. W strukturach OSP działa także Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza.

12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających

do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

W gminie Jastarnia zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2019 roku kadrę MOPS-u stanowiło 7 osób, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych. Wśród pracowników Ośrodka 7 osób posiadało wykształcenie wyższe, a 3 osoby specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w MOPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra MOPS-u w 2019 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	3
pozostali pracownicy	3

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W latach 2017-2019 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie zwiększały się z roku na rok (5.069.243 zł w 2017 r., 5.251.002 zł w 2018 r., 5.974.647 zł w 2019 r.).

Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które wydatki wzrosły z 2.324.677 zł w 2017 roku do 2.895.329 zł w 2019 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	10.000	10.000	10.000
przeciwdziałanie alkoholizmowi	320.000	380.000	380.000
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	187.101	167.251	188.943
składki na ubezpieczenia zdrowotne	21.805	25.658	15.411
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	58.777	66.255	91.775
dotatki mieszkaniowe	18.206	18.097	15.265
zasiłki stałe	130.652	155.161	163.649
Ośrodek Pomocy Społecznej	560.799	643.162	565.028
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	209.432	192.424	178.276
pomoc w zakresie dożywiania	39.837	33.586	33.350
rodzina			
świadczenie wychowawcze	2.324.677	2.212.845	2.895.329
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.129.371	1.147.200	1.216.691
wspieranie rodziny	5.576	151.663	146.815
rodziny zastępcze	23.656	14.490	19.748
działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	X	X	13.751
pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej			
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	0	11.500	0
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	29.354	21.710	40.616
ogółem	5.069.243	5.251.002	5.974.647
w tym w budżecie MOPS-u	4.691.683	4.821.195	5.528.766

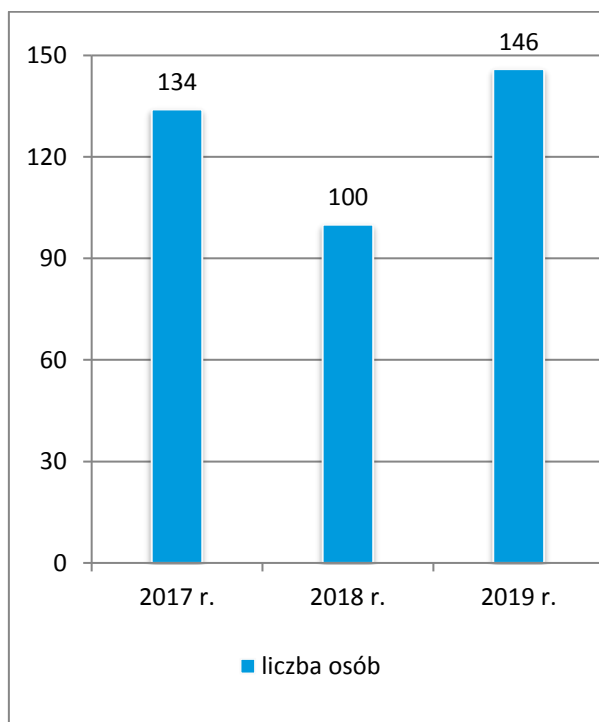
Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W latach 2017-2019 liczba osób w gminie, którym udzielono pomocy i wsparcia, oraz liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie ulegała wahaniom (odpowiednio: 134 i 175 w 2017 r., 100 i 135 w 2018 r., 146 i 146 w 2019 r.). Podobnym wahaniom ulegała liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne (121 w 2017 r., 92 w 2018 r., 115 w 2019 r.), natomiast stale zmniejszała się liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie niepieniężne (z 71 w 2017 r. do 56 w 2019 r.).

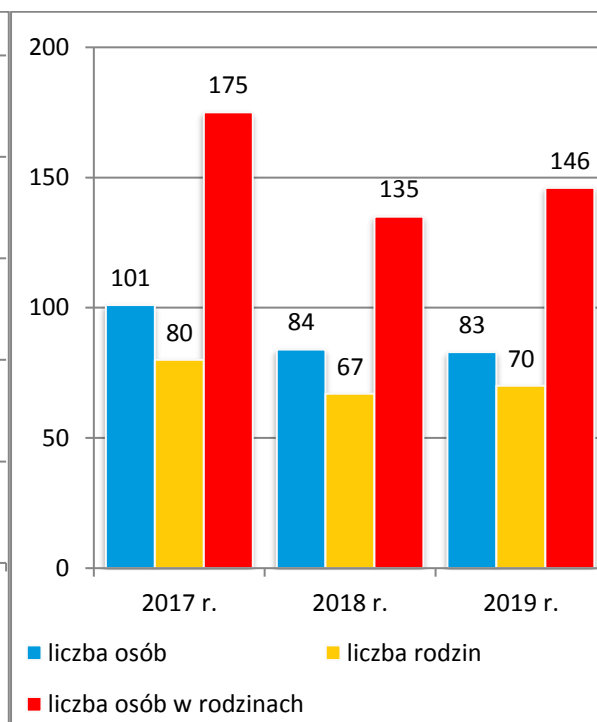
W analizowanym okresie liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy wzrosła (z 80 w 2017 r. do 100 w 2019 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

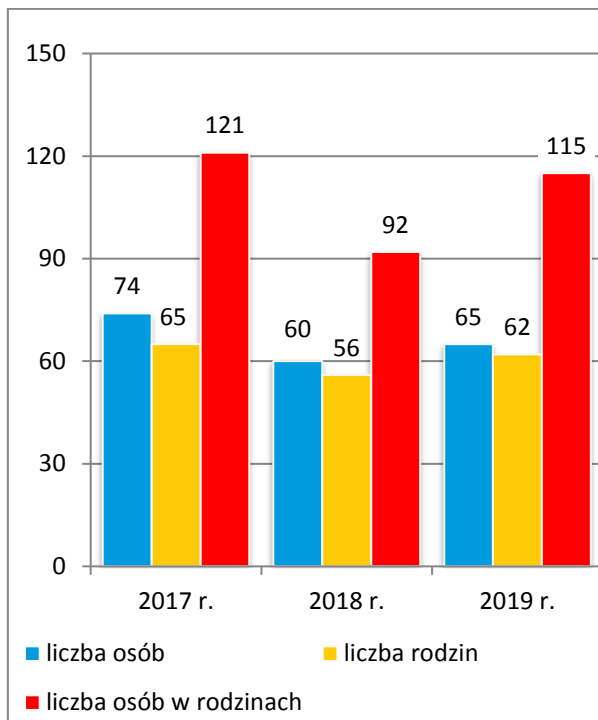
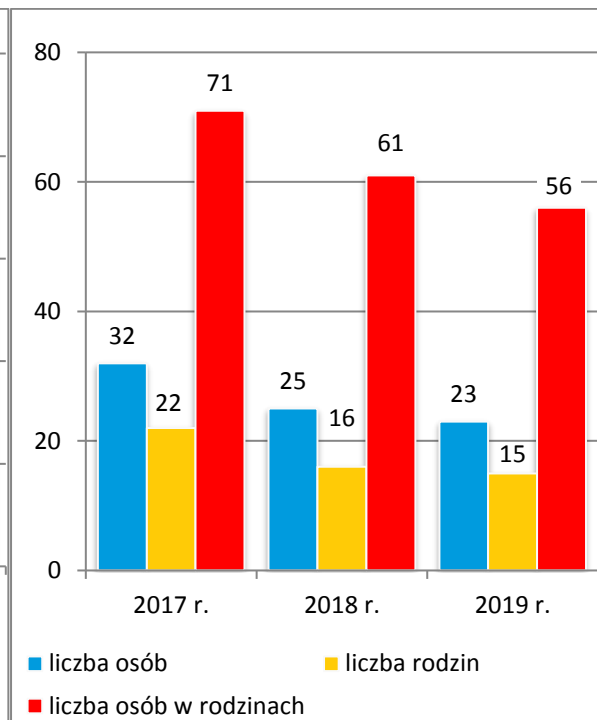
Wykres 22. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia

Wykres 23. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie

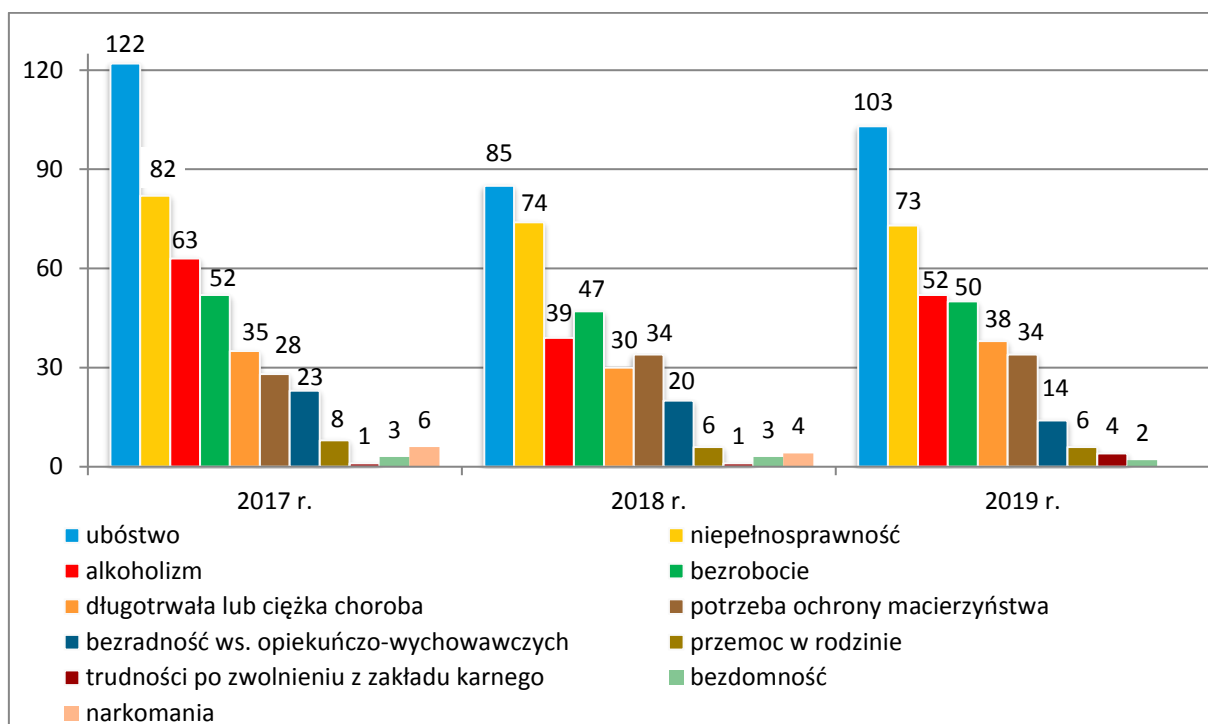
Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne**Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne**

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MOPS-u w latach 2017-2019 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny żyjące w ubóstwie, dotknięte niepełnosprawnością, bezrobociem, a także problemem alkoholowym.

Po spadku w 2018 roku, w 2019 roku wzrosła liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa (do 103), alkoholizmu (do 52), bezrobocia (do 50) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (do 38). Na szczególną uwagę zasługuje problem alkoholizmu, który jawi się jako trzeci, co do wielkości, powód korzystania z pomocy społecznej w gminie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez MOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2017-2019

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń		
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
pieniężne	zasiłek stały	26	29	26	130.652	155.161	157.749
	zasiłek okresowy	7	8	9	11.585	9 535	12.798
	zasiłek celowy	67	50	55	88.049	76.671	104.429
niepieniężne	pośilek	19	18	15	7.980	9.108	7.897
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	7	7	6	187.102	167.251	188.943

usługi	usługi opiekuńcze	2	0	0	4.432	0	0
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	7	8	205.000	192.424	162.875
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	22*	38*	38*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	7* (1)	6* (1)	5* (1)	X	X	X
	liczba dzieci w pieczy zastępczej/odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	(4) 23.656	(4) 14.490	(4) 19.748	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2017-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób nim objętych ulegała wahaniom (67 w 2017r., 50 w 2018 r., 55 w 2019 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin

w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2017-2019 roku liczba osób objętych posiłkiem nieznacznie zmniejszyła się (19 w 2017 r., 18 w 2018 r., 15 w 2019 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego w latach 2017-2019 było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba była na zbliżonym poziomie (po 7 w latach 2017-2018 r., 6 w 2019 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2018-2019 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, była wyższa niż w 2017 roku (22 w 2017 r., po 38 w latach 2018-2019).

Duże znaczenie miały także usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z pierwszych z nich w 2017 roku korzystały 2 osoby, z kolei z drugich – po 8 osób w 2017 i w 2019 roku oraz 7 osób w 2018 roku.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2017-2019 z rodzinami wymagającymi wsparcia pracował 1 asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało odpowiednio 7, 6 i 5 rodzin. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu pn. „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Pomoc asystenta rodziny polegała m.in. na wsparciu w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego i racjonalnym gospodarowaniu budżetem, budowaniu prawidłowych relacji rodzinnych oraz rozwijaniu kompetencji i kształtowaniu postaw wychowawczych.

Asystent rodziny pomagał także rozwiązywać problemy psychologiczne i udzielał wsparcia w terapii uzależnień. W analizowanym okresie gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej (za 4 w każdym roku). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

dzieci w pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem	4	4	4
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	4	4	4
liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W gminie realizowany był również rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się MOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2019 roku wydano 141 kart, tj. 106 kart więcej niż rok wcześniej. Tak znaczny wzrost był skutkiem zmian w ustawie, zgodnie z którymi od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą się ubiegać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci bez względu na ich aktualny wiek.

W latach 2017-2019 MOPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W 2019 roku działaniami Zespołu objęto 10 osób.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze – na łączną kwotę 2.324.677 zł w 2017 roku, 2.212.845 zł w 2018 roku i 2.895.329 zł w 2019 roku. W 2019 roku liczba przyznanych świadczeń i kwota wydatków na ten cel wzrosła, co wynikało ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2017-2019 MOPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych. W 2019 roku ich ogólna liczba była większa niż w latach 2017-2018 (4.668 w 2017 r., 4.658 w 2018 r., 4.735 w 2019 r.), podobnie jak liczba

wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (3.304 w 2017 r., 3.325 w 2018 r., 3.404 w 2019 r.). Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	3.304	3.325	3.404
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.041	986	998
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	143	152	172
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	50	67	85
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	25	25	17
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	105	103	59
ogółem			
liczba świadczeń	4.668	4.658	4.735
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	48	28	24
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	0	0	0

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

W analizowanym okresie MOPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 MOPS wypłacił odpowiednio 48, 28 i 24 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 24.960, 14.960 i 14.880 zł.

W latach 2017-2019 Ośrodek nie przyznawał jednorazowych świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez MOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 13 w 2017 r. do 8 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (z 293 w 2017 r. do 237 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	13	11	8
liczba przyznanych świadczeń	293	280	237
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	108.960	104.660	90.565

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Jastarnia, oprócz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują dwie świetlice profilaktyczno-opiekuńcze. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Juracie, ul. Ratibora 45, 84-141 Jurata	Zakres oferowanych usług: wsparcie dzienne dzieci i młodzieży, pomoc dydaktyczna i pedagogiczna, działalność na rzecz prawidłowego rozwoju psychospołecznego, zagospodarowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań Kategoria klienta: dzieci i młodzieży, w tym po dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych.
Świetlica Profilaktyczno-Opiekuńcza w Kuźnicy, ul. Helska 45, 85-130 Kuźnica	

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni.

Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Wybrane instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna. Kategoria klienta: osoby w kryzysie.
Dom Pomocy Społecznej w Pucku, ul. Majkowskiego 3, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekłe somatycznie chore, osoby z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Lubkowie, Lubkowo ul. Długa 50, 84-110 Krokowa	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku, przewlekłe somatycznie chore.
Dzienny Dom Seniora w Pucku, ul. Żarnowiecka 13, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: organizacja czasu wolnego, zapewnienie posiłków, integracja społeczna, wsparcie psychologiczne. Kategoria klienta: osoby starsze, z niepełnosprawnością.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kłaninie, Kłanino ul. Pałacowa 14, 84-107 Starzyno	Zakres oferowanych usług: całodobowa placówka socjalizacyjna, zaspakajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych dzieci, praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny, podtrzymywanie więzi z rodzicami, troska o zdrowie i rozwój fizyczny, psychiczny i poznawczy dzieci, przygotowanie do samodzielnego życia. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.
Rodzinny Dom Dziecka nr 1 we Władysławowie, ul. Młyńska 50, 84-120 Władysławowo	Zakres oferowanych usług: zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wychowania i opieki w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Kategoria klienta: dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej.
Rodzinny Dom Dziecka nr 2 we Władysławowie, ul. Wyzwolenia 32, 84-120 Władysławowo	Zakres oferowanych usług: Zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wychowania i opieki w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Kategoria klienta: dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej.
Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Smolnie, Smolno, ul. Polna 4, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: Zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wychowania i opieki na warunkach zbliżonych do domu rodzinnego. Kategoria klienta: dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pucku, ul. Zamkowa 5, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: diagnoza, nauka, opieka, wychowanie i specjalistyczna terapia. Kategoria klienta: dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz z autyzmem.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku, ul. Kolejowa 7, 84-100 Puck	Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku.

13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Jastarnia funkcjonuje 17 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada uchwalany corocznie program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy.

Do priorytetowych działań publicznych gminy należą zadania m.in.: z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, ochrony dóbr kultury, działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, ochrony i promocji zdrowia, na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie Miłośników Gminy Jastarnia i Rozwoju Turystyki „Półwysep” , ul. Krótka 5, 84-140 Jastarnia	Promocja miasta, działalność kulturalna, wydawanie publikacji.
2.	Stowarzyszenie Otwartych Serc S.O.S. , ul. Ks. Sychty 166, 84-140 Jastarnia	Działalność charytatywna, kulturalna oraz integrująca społeczność lokalną.
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Jastarni , ul. Wydmowa 34, 84-140 Jastarnia	Promocja miasta, działalność kulturalna, wydawanie publikacji.
4.	Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Oddział w Jastarni , ul. Krzywa 5, 84-140 Jastarnia	Promocja regionu, integracja społeczności lokalnej oraz kultywowanie tradycji kaszubskich i pomorskich.
5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Jastarni , ul. Portowa 24, 84-140 Jastarnia	Organizowanie imprez kulturalnych i integracyjnych, zajęć sportowych dla seniorów, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych seniorów.
6.	Stowarzyszenie Ruch Obrony Półwyspu i Obszaru Zatoki Puckiej , ul. Helska 66, 84-130 Kuźnica	Ochrona dziedzictwa kulturowego, obrona praw rdzennych mieszkańców, w szczególności zamieszkałych w okolicy Zatoki Puckiej.
7.	Stowarzyszenie Przyjaciół Portu w Jastarni , ul. Rybacka 33, 84-140 Jastarnia	Popieranie zrównoważonego rozwoju portu w Jastarni.
8.	Stowarzyszenie Jurata Natura , ul. Mestwina 72, lok. 6, 84-141 Jastarnia	
9.	Społeczny Ruch Ratowania Półwyspu Helskiego i Zatoki Puckiej , ul. Portowa 6, 84-140 Jastarnia	
10.	„Nasza Jurata” , ul. Świętopełka 13, 84-141 Jurata	
11.	„Pomorska Grupa Historyczna” , ul. Szkolna 29, 84-140 Jastarnia	
12.	Polskie Stowarzyszenie Katamaranów Klasy Topcat , ul. Stelmaszczyka 10, 84-140 Jastarnia	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
13.	Uczniowski Klub Sportowy , ul. Stelmaszczyka 4, 84-140 Jastarnia	Organizacja zajęć sportowych, zawodów i turniejów oraz propagowanie piłki siatkowej.
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Delfin” , ul. Abrahama 6, 84-140 Jastarnia	Organizacja zajęć pływackich i zawodów sportowych.

15.	Piłkarski Klub Sportowy w Jastarni , 84-140 Jastarnia	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
16.	Klub Sportowy Podnoszenia Ciężarów , 84-140 Jastarnia	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jastarni , ul. Herrmana 3, 84-140 Jastarnia	Działalność mająca na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

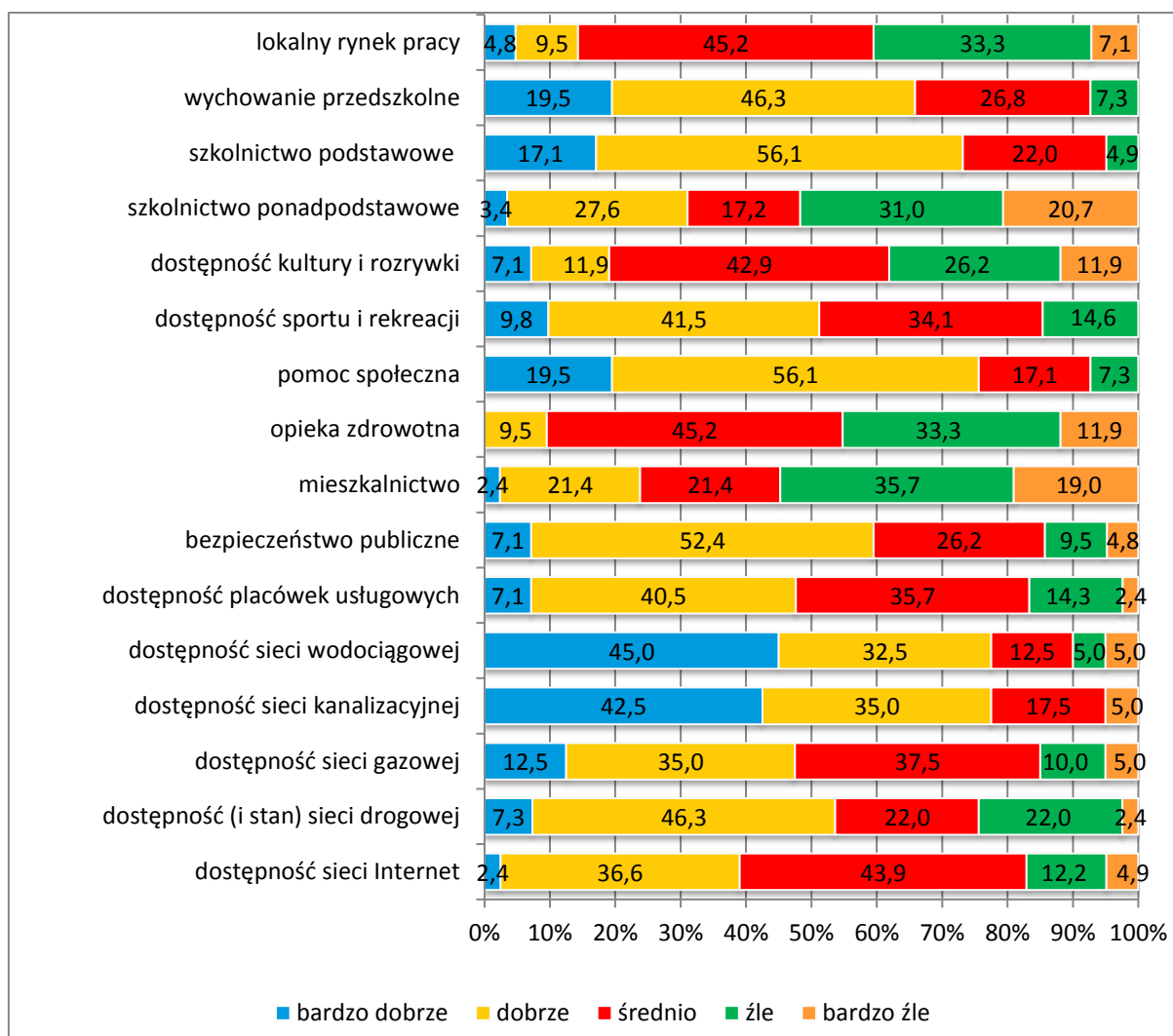
Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Jastarnia posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza i jego Zastępcy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 42 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27. Warunki życia w gminie

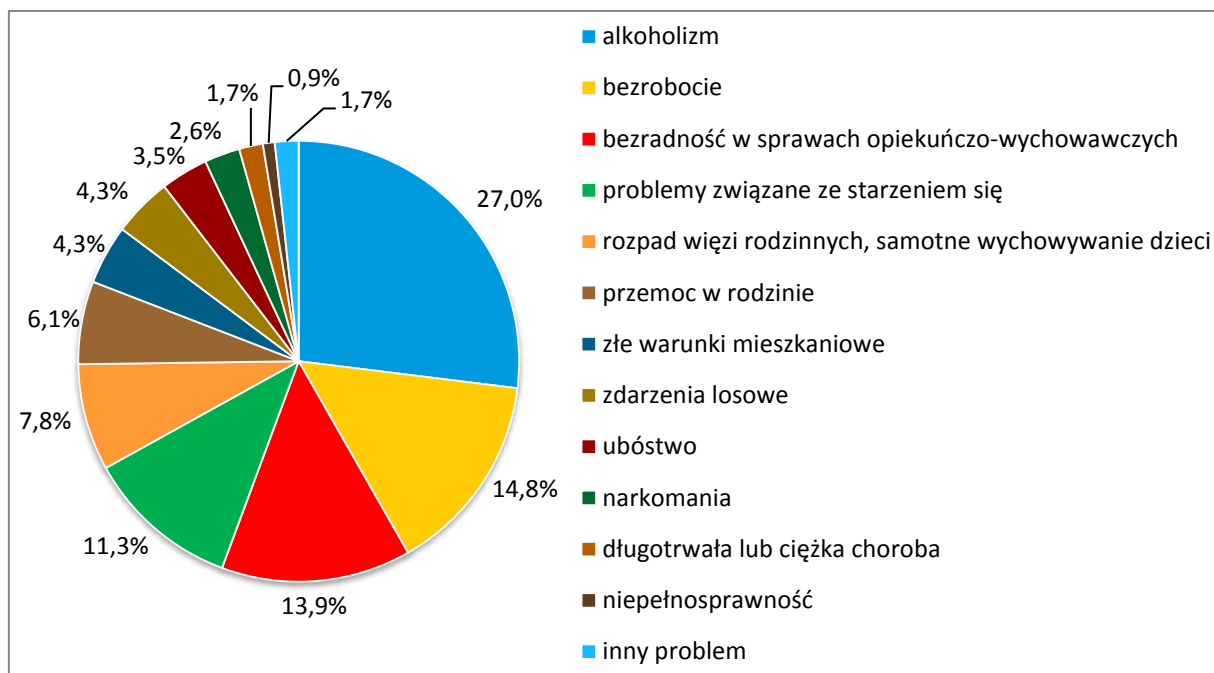
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (łącznie po 77,5% ocen bardzo dobrych i dobrych), pomoc społeczną (w sumie 75,6% ocen dobrych i bardzo dobrych), dostęp do szkolnictwa podstawowego (łącznie 73,2% ocen dobrych i bardzo dobrych) i wychowania przedszkolnego (w sumie 65,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei sytuację mieszkaniową (łącznie 54,7% ocen złych i bardzo złych), dostępność szkolnictwa ponadpodstawowego (w sumie 51,7% ocen złych i bardzo złych) i opieki zdrowotnej (łącznie 45,2% ocen złych i bardzo złych), lokalny rynek pracy (łącznie 40,4% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do kultury i rozrywki (w sumie 38,1% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

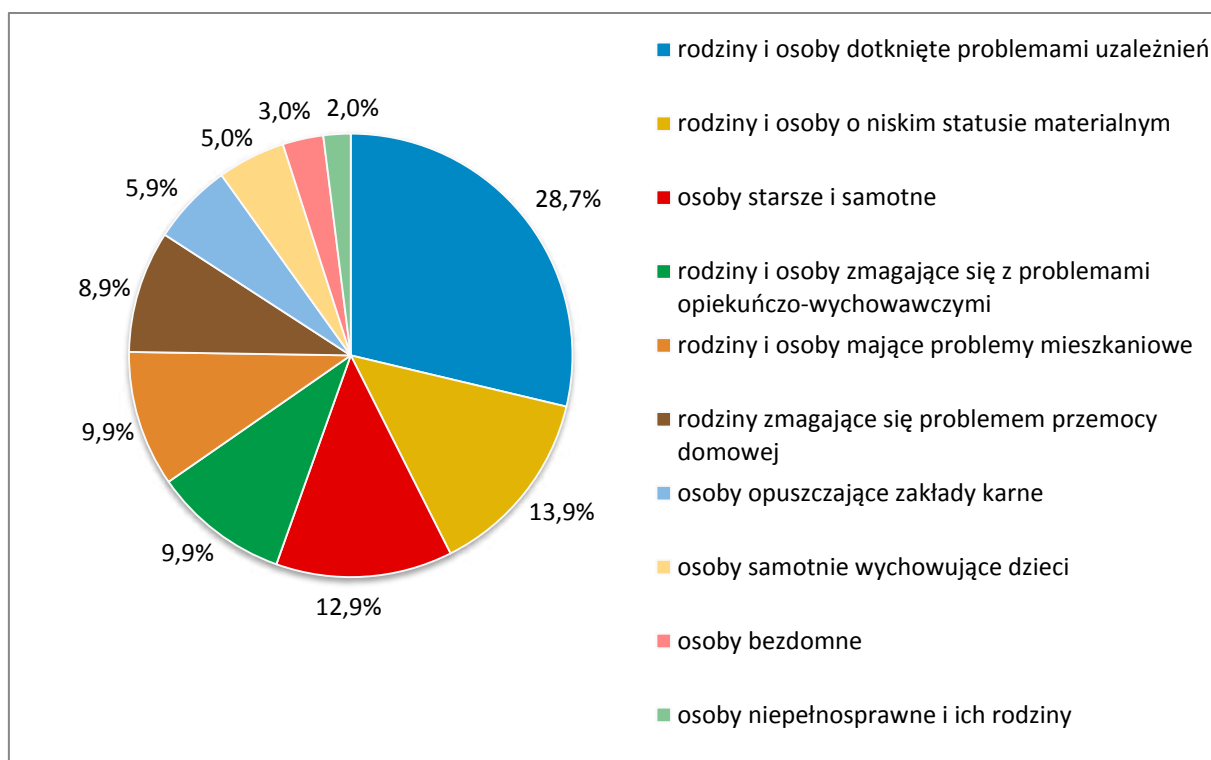

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (27%), a także bezrobocie (14,8%), bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (13,9%) oraz problemy związane ze starzeniem się (11,3%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

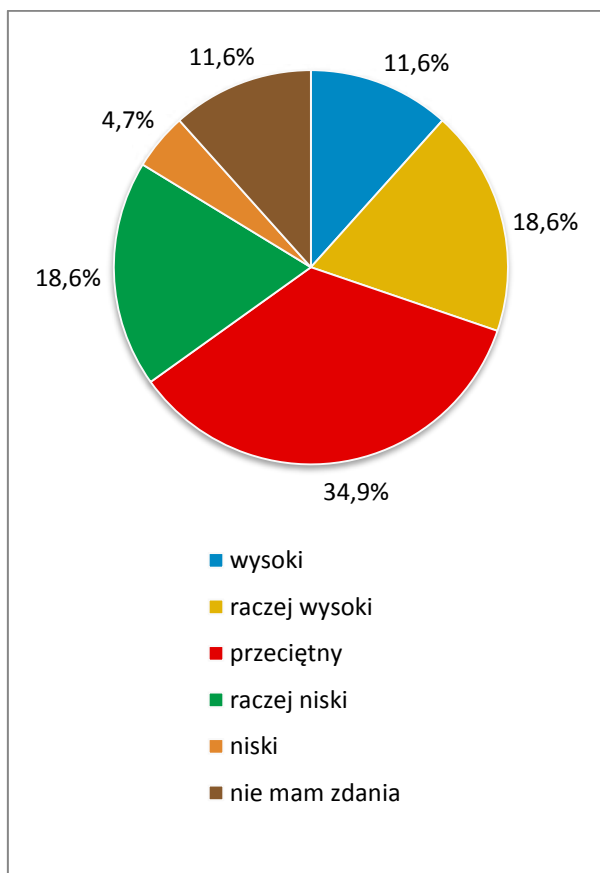
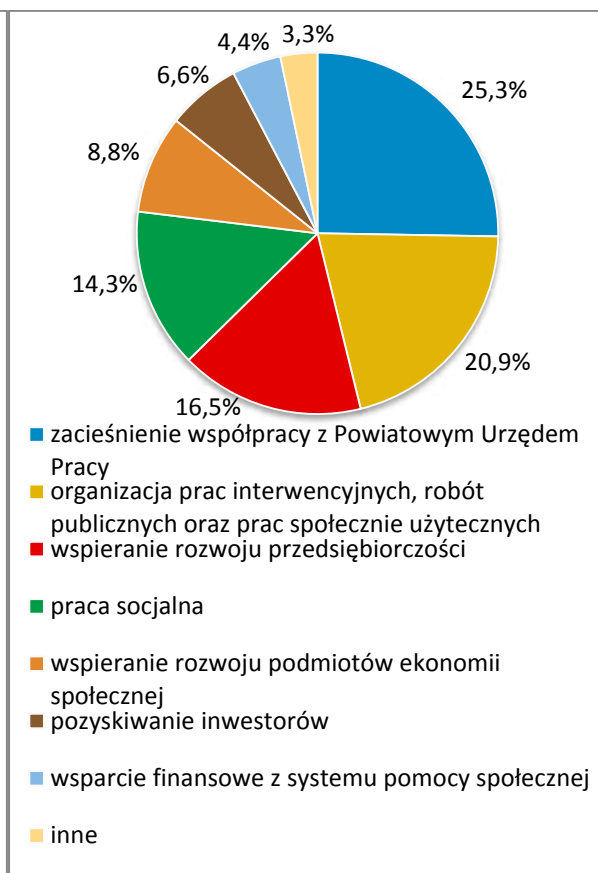
Wykres 29. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (28,7%), a także rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (13,9%) oraz osoby starsze i samotne (12,9%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

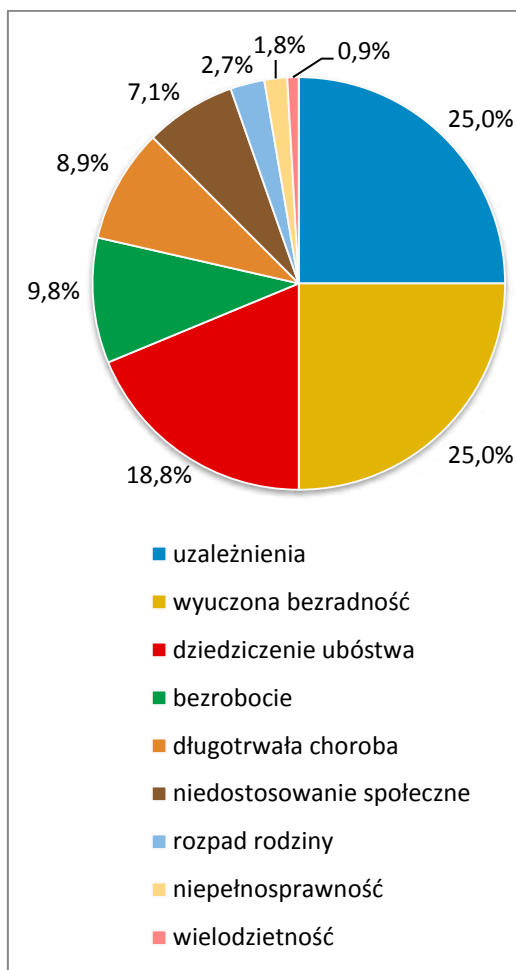
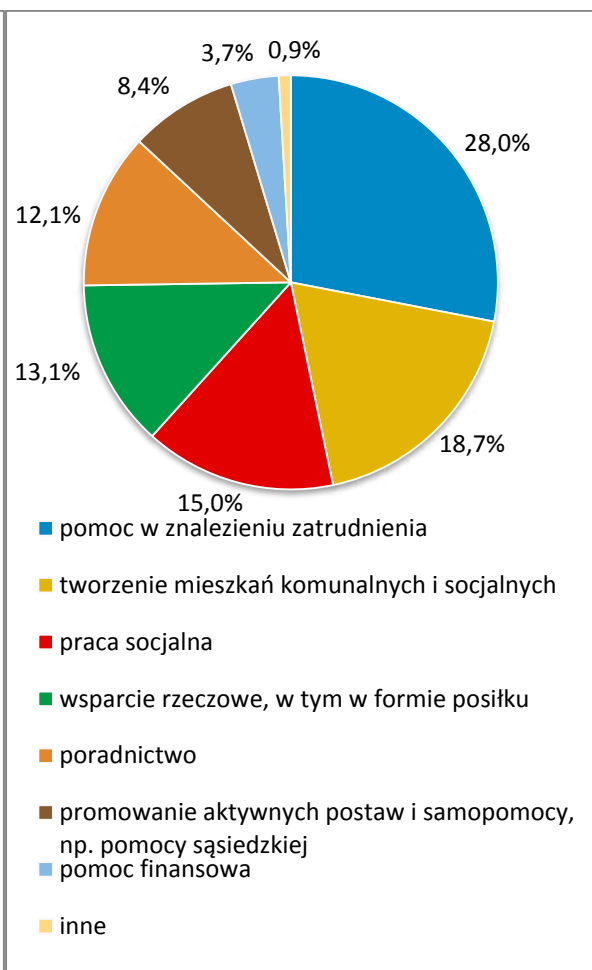
Wykres 30. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?**Wykres 31. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii 34,9% ankietowanych poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Jednocześnie łącznie 30,2% badanych uznało go za raczej wysoki lub wysoki.

Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 25,3%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (20,9%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (16,5%) oraz prowadzenie pracy socjalnej (14,3%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 32. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?**Wykres 33. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?**

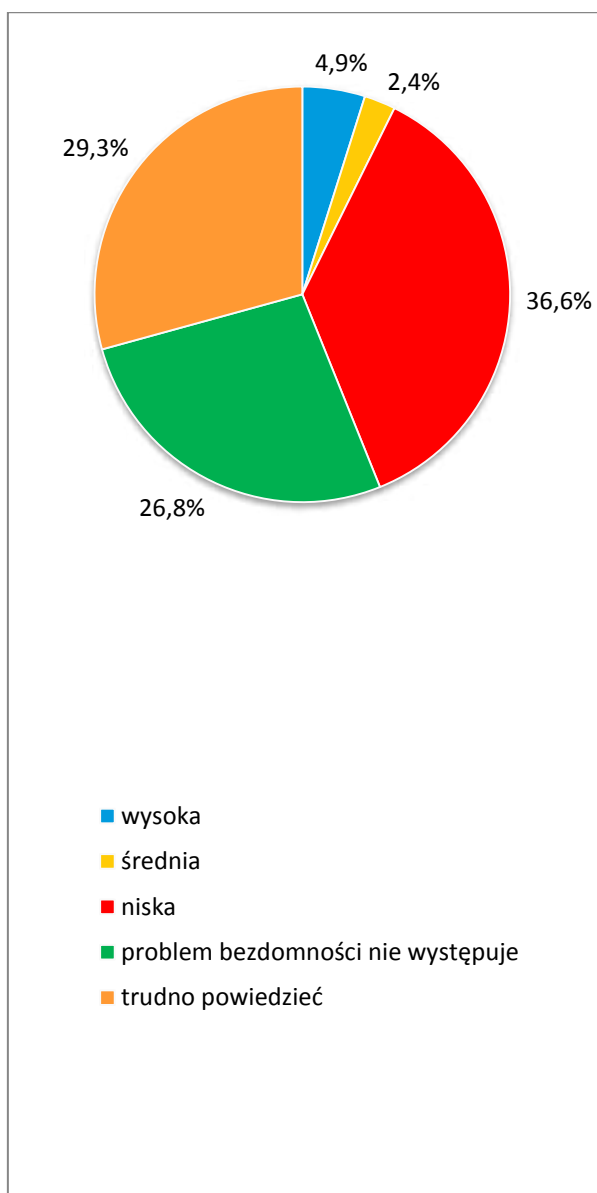
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia i wyuczoną bezradność (25%), a także dziedziczenie ubóstwa (18,8%).

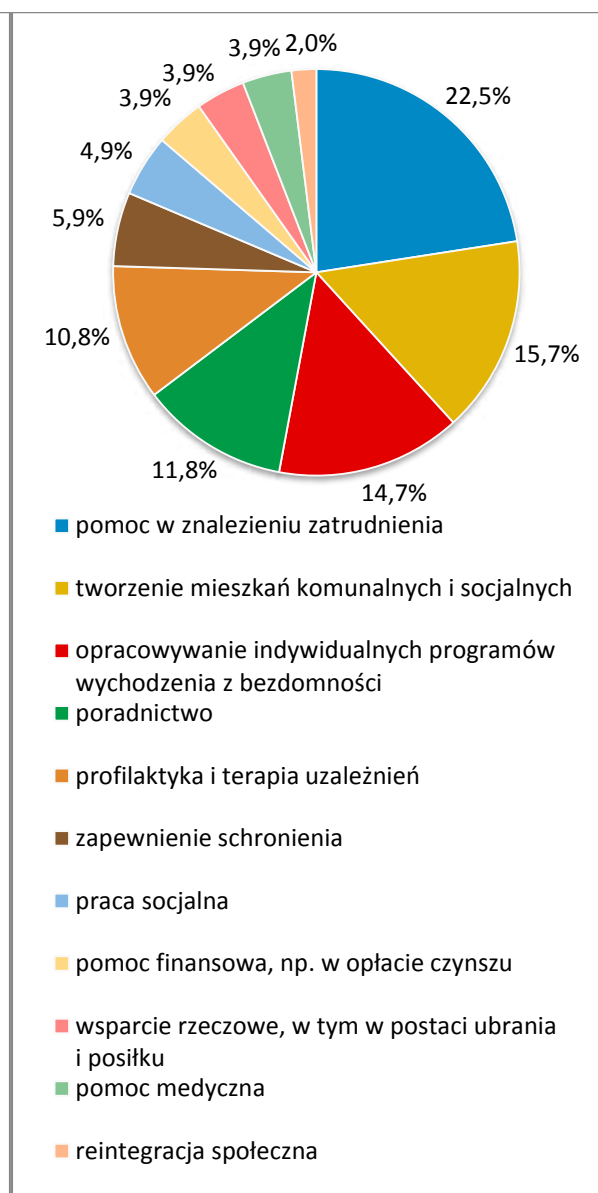
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (28%), tworzyć mieszkania komunalne i socjalne (18,7%) a także prowadzić pracę socjalną (15%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 34. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 35. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

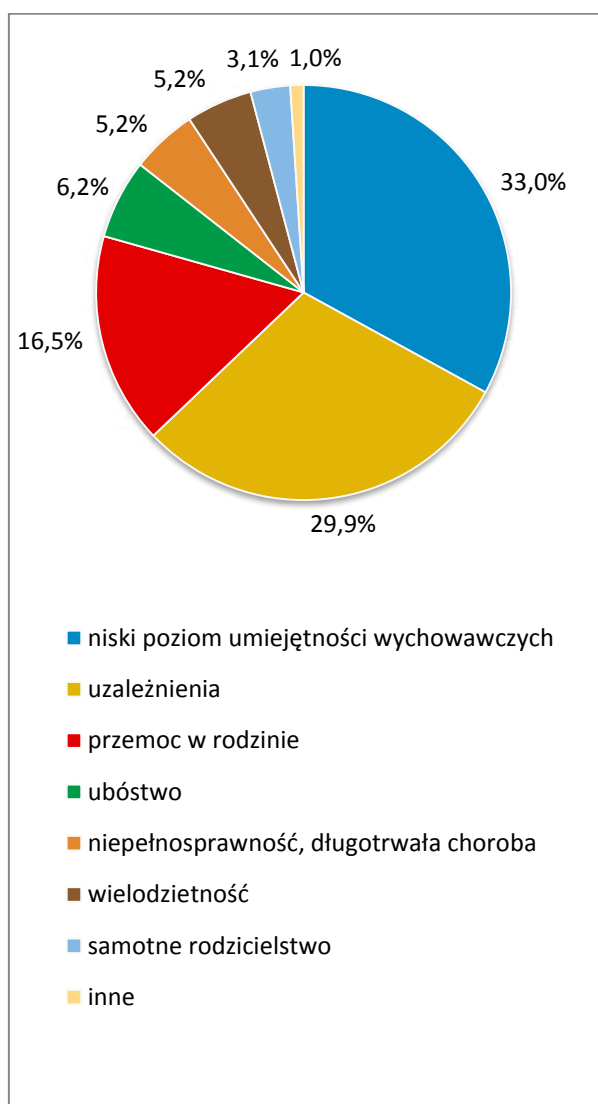
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (36,6%) odpowiedziało, że skala bezdomności w gminie jest niska. Jednocześnie 29,3% ankietowanych nie miało zdania na ten temat, a 26,8% respondentów stwierdziło, że problem bezdomności w gminie nie występuje.

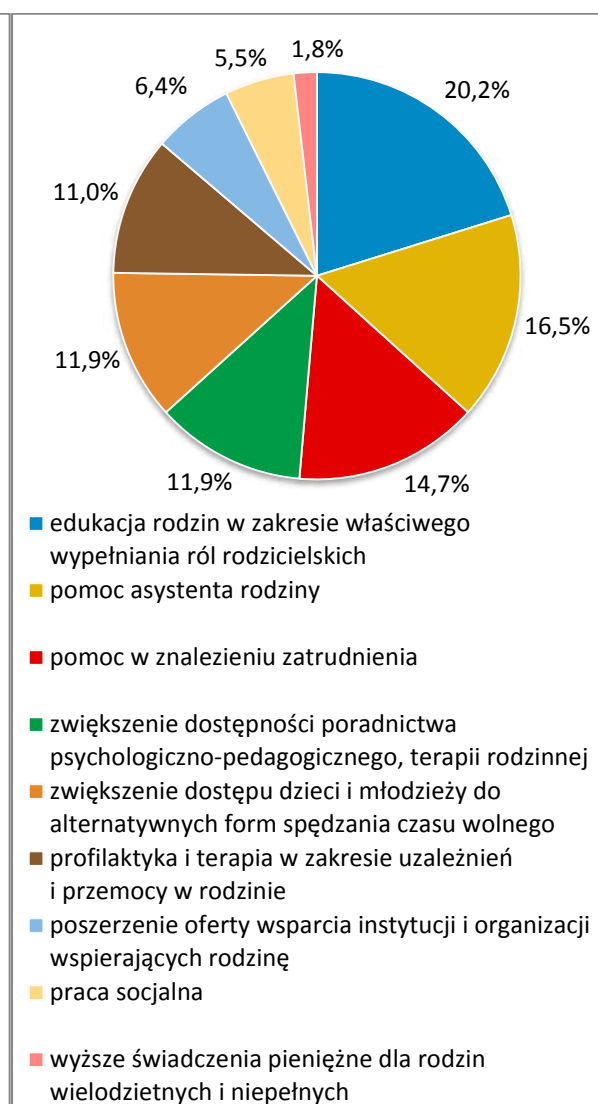
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (22,5%), tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (15,7%) i opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (14,7%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 37. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

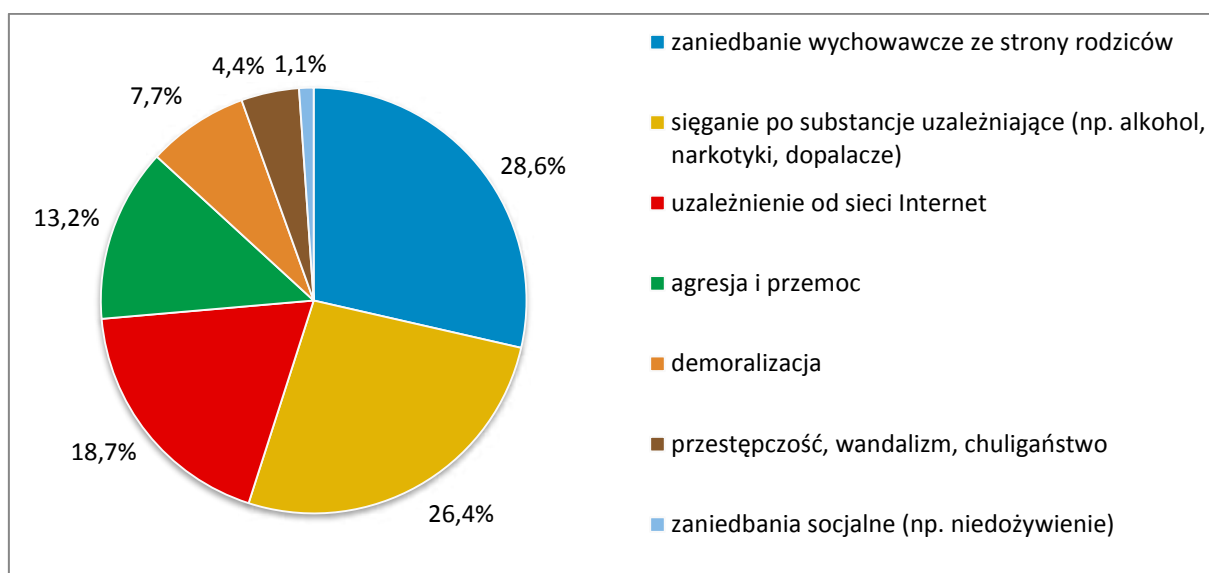
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych (33%), uzależnienia (29,9%) oraz przemoc w rodzinie (16,5%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (20,2%), świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (16,5%) oraz udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (14,7%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

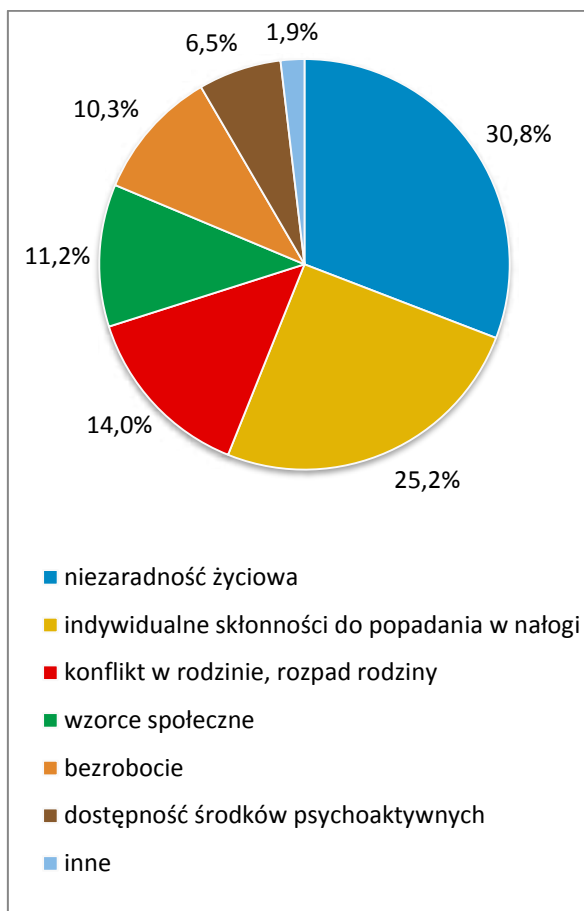
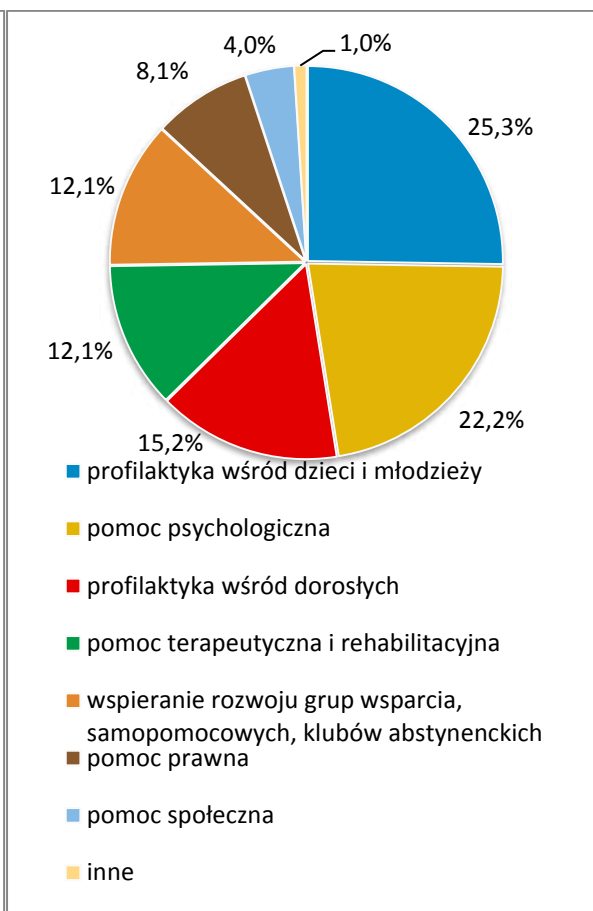
Wykres 38. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (28,6%), sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (26,4%) oraz uzależnienie od sieci Internet (18,7%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 39. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy**Wykres 40. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową (30,8%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (25,2%) oraz konflikt w rodzinie i jej rozpad (14%).

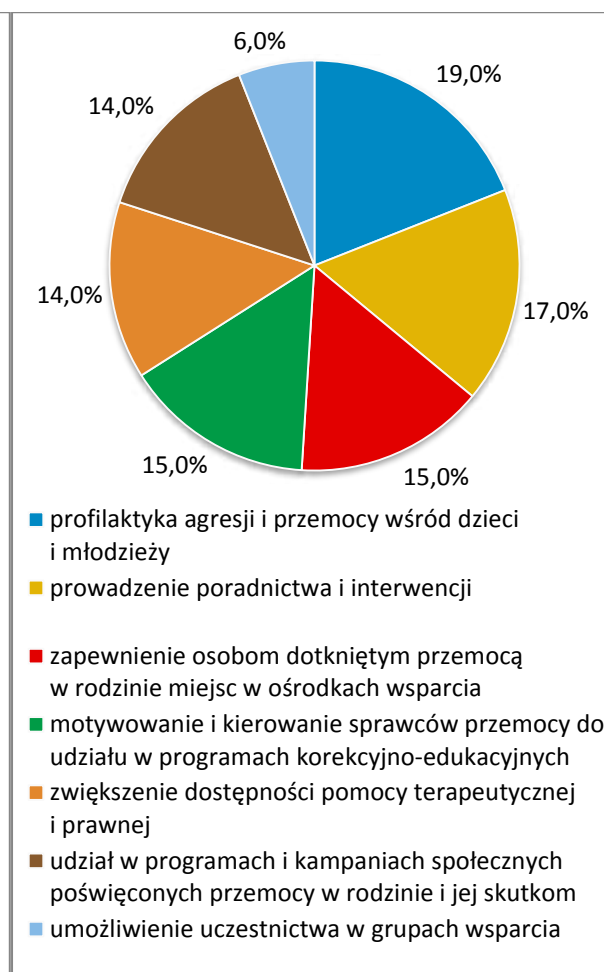
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (25,3%), zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (22,2%) oraz prowadzeniu profilaktyki wśród dorosłych (15,2%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 41. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 42. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

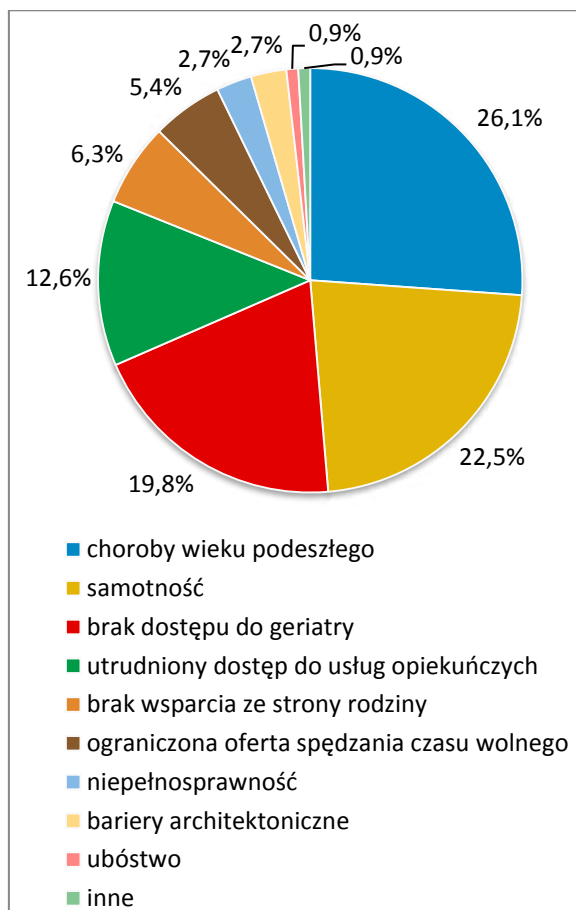
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość badanych (łącznie 60,9%) stwierdziła, że zna przypadki przemocy w rodzinie w gminie lub o nich słyszała. Odmiennej zdania było w sumie 39% ankietowanych.

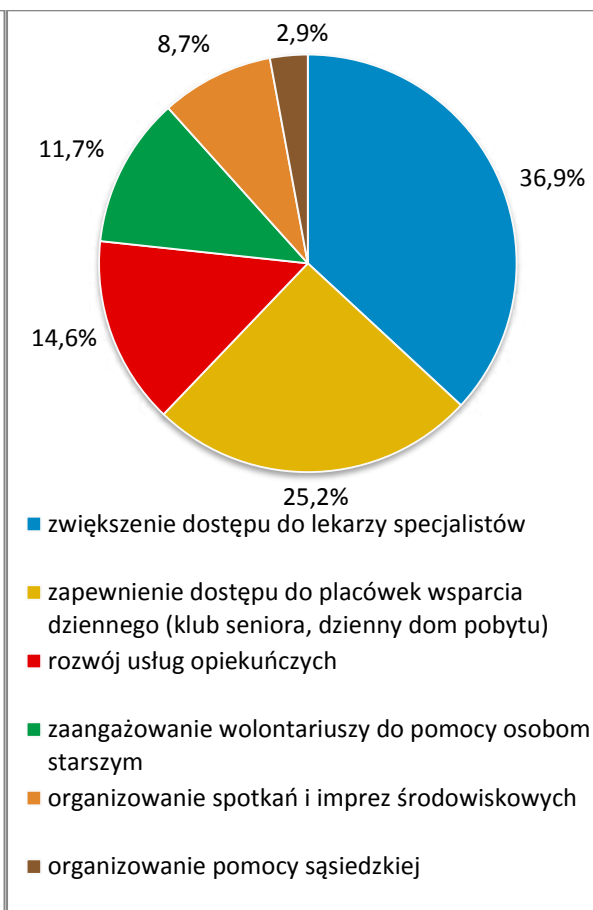
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (19%) oraz poradnictwo i interwencje (17%), zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (po 15%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz uczestniczyć w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom (po 14%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 44. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

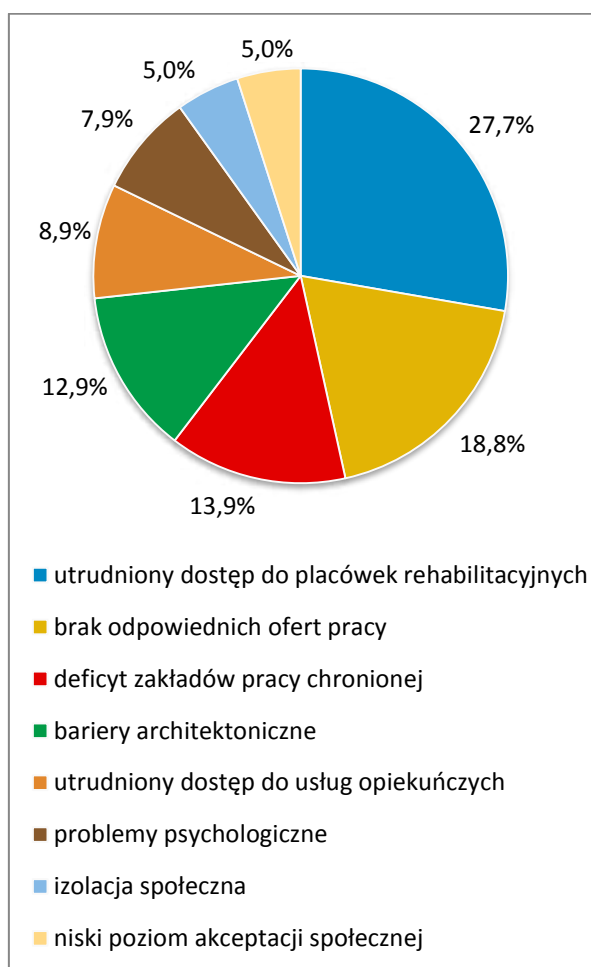
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w gminie, są choroby wieku podeszłego (26,1%), samotność (22,5%) oraz brak dostępu do geriatry (19,8%).

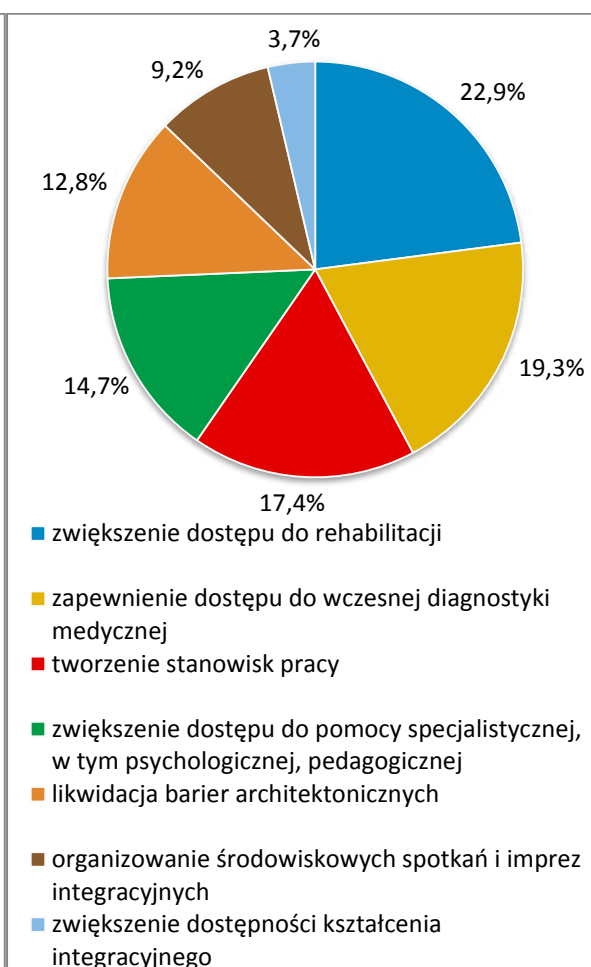
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (36,9%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 25,2%) oraz rozwój usług opiekuńczych (14,6%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 45. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 46. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

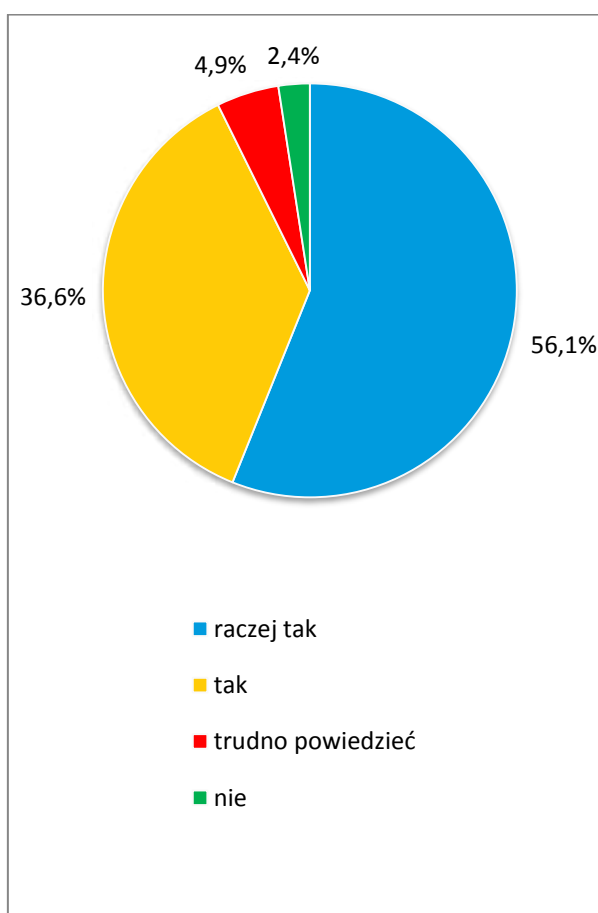
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (27,7%), a także brak odpowiednich ofert pracy (18,8%), deficyt zakładów pracy chronionej (13,9%) oraz bariery architektoniczne (12,9%).

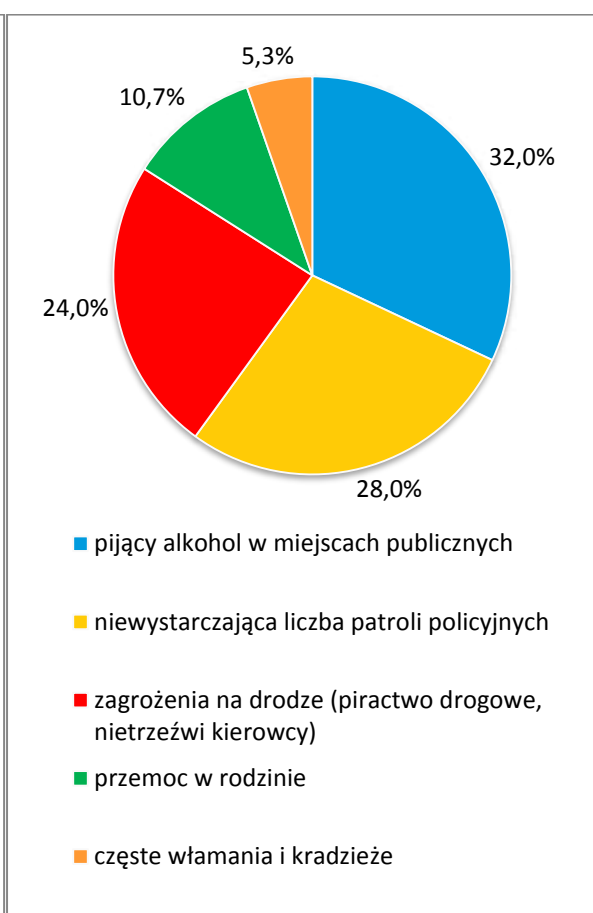
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (22,9%), zapewnieniu dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej (19,3%) oraz tworzeniu stanowisk pracy (17,4%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 47. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 48. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

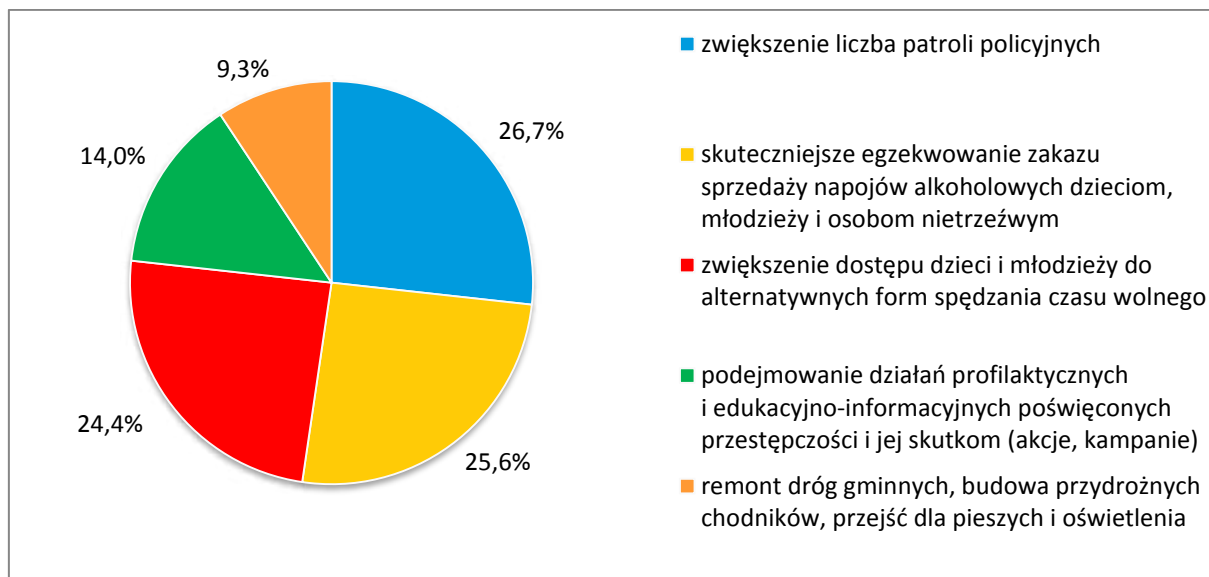
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 92,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jedynie 2,4% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (32%), niewystarczającą liczbę

patroli policyjnych (28%) oraz zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 24%).

Wykres 49. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak zwiększenie liczby patroli policyjnych (26,7%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (25,6%) oraz zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (24,4%).

15. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
▪ podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach; bardzo duża liczba ofert pracy sezonowej ▪ możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w branży turystycznej ▪ brak problemu bezdomności ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej oraz szkolnictwa podstawowego ▪ funkcjonowanie wielopokoleniowej społecznej oraz świetlic profilaktyczno-opiekuńczych ▪ bogata oferta Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej ▪ działalność Muzeum Rybackiego „Pod Strzechą” ▪ prężna działalność klubów sportowych ▪ działalność MKPRPAiPN i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie i grupy AA „Kotwica” ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ realizacja działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	▪ wysoki wskaźnik bezrobocia w gminie ▪ niewystarczającą liczbą miejsc pracy; brak całorocznych ofert pracy ▪ niska skuteczność działań podejmowanych w gminie na rzecz ograniczenia bezrobocia ▪ zbyt mała skala działań zachęcających inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ deficyt podmiotów ekonomii społecznej ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niedostateczny dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ brak w gminie placówek opieki nad dziećmi do lat 3. ▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym ▪ nieodpowiedni dostęp do opieki medycznej w gminie, głównie specjalistycznej ▪ niewystarczająca skala działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ ograniczony dostęp do poradnictwa prawnego ▪ brak w gminie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie ▪ brak w gminie klubu seniora i dziennego domu pobytu

▪ świadczenie w gminie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ działalność Oddziałów Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego ▪ zapewnianie wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ dobrze wykwalifikowana, stale podnosząca kwalifikacje kadra MOPS-u ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ funkcjonowanie wolontariatu w gminie	▪ niska skala działań prozdrowotnych wśród seniorów ▪ brak dostępu do opieki geriatrycznej i rehabilitacji ▪ nieodpowiednio rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej ▪ zbyt niska skala działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej i z przedstawicielami kościołów
Szanse	Zagrożenia
▪ rozwój turystyki ▪ skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ dalsze wsparcie ze strony asystenta rodziny ▪ zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego ▪ rozwój sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ rozwijanie nowych form aktywności wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami	▪ sezonowość zatrudnienia ▪ mały potencjał inwestorów w regionie ▪ niska aktywność osób długotrwale bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ duża skala zatrudnienia „w szarej strefie” ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków ▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19 ▪ rozluźnienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ bardzo długie procedury dotyczące leczenia uzależnień

▪ dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych ▪ wzrost społecznej akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych ▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze i niepełnosprawne pomocy ze strony rodziny ▪ działalność domów pomocy społecznej w powiecie ▪ dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MOPS-u; dostępność szkoleń, w tym szkoleń on-line ▪ zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej ▪ rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy ▪ włączanie się kościoła w rozwiązywanie lokalnych problemów ▪ wzrost aktywności obywatelskiej ▪ rozwój wolontariatu	▪ coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych ▪ rosnąca liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych ▪ bardzo wysoka odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ▪ brak w powiecie miejsc w domach pomocy społecznej dla osób chorych psychicznie ▪ bardzo słaba dostępność leczenia psychiatrycznego; przewlekłość procedur sądowych ▪ przeciążenie pracowników MOPS-u zbyt dużą liczbą zadań oraz niski prestiż zawodu ▪ zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej ▪ biurokracja w pomocy społecznej ▪ roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej; niechęć do zmian i udziału w projektach unijnych
---	--

16. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Jastarnia, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;
- zwiastujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności stały wzrost liczby osób starszych, któremu towarzyszy spadek liczby osób w wieku produkcyjnym;
- kontynuowanie wsparcia rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej;
- dalsze wspieranie osób i rodzin wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
- rozwijanie sektora obywatelskiego oraz profesjonalizację służb społecznych.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2027. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz rozwój systemu wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie:** podejmowanie działań prozdrowotnych i zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej, a także udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie;

2. **Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;
3. **Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego:** tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej;
4. **Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;
5. **Rozwijanie sektora obywatelskiego oraz profesjonalizacja służb społecznych:** rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Jastarnia w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest:

*podniesienie jakości życia mieszkańców, wzmacnianie rodzin,
i stwarzanie im warunków do rozwoju,
skuteczne aktywizowanie i integrowanie osób zagrożonych
lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.*

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz rozwój systemu wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej.
2. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, w tym rehabilitacji i opieki geriatrycznej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.

4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozszerzenie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. W razie potrzeby zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia i ośrodku interwencji kryzysowej, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku.
7. Rozwój sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Jastarni, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Niepubliczne placówki ochrony zdrowia, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Wyższy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowia, uzależnień, przemocy w rodzinie i zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, oraz wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2.:

Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cele operacyjne

1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o dostępnych formach pomocy, podejmowanych na ich rzecz działaniach oraz przysługujących im prawach.
2. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
5. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród seniorów i osób niepełnosprawnych.
6. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
7. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.
8. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora, a w sprzyjających okolicznościach dziennego domu pobytu.
9. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, np. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością”.

10. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
11. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
12. Rozwój wolontariatu na rzecz wspierania osób starszych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Jastarni, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, Świetlica Społeczna Wielopokoleniowa.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gminne niepubliczne placówki oświatowe, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, zakłady aktywności zawodowej, zakłady pracy chronionej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 3.:

Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
2. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej.
3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie.
4. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej.
5. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
6. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.
7. Udzielanie przez MOPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”.
8. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.

9. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych (np. zbiórek).
10. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
11. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej w gminie.
12. W razie potrzeby podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami świadczącymi wsparcie w tym zakresie.
13. Utrzymanie liczby mieszkań komunalnych w gminie, w tym mieszkań socjalnych.
14. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
15. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Jastarni, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, gminne niepubliczne placówki oświatowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, placówki zapewniające schronienie, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Cel strategiczny 4.:

Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników MOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie rodzinnych pikników.
7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku.
8. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
11. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.
4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Jastarni, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pucku, gminne niepubliczne placówki oświatowe, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, organizacje zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Niższy odsetek rodzin wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności oraz zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, zapewnienie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3., podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, wzrost zasobu wiedzy mieszkańców o przestępczości i jej skutkach, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 5.:

Rozwijanie sektora obywatelskiego oraz profesjonalizacja służb społecznych.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
2. Rozwijanie sektora pomocy społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Systematyczne podnoszenie kompetencji przez kadrę MOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.
2. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej MOPS-u.

6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Jastarni, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym, większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program Współpracy Gminy Jastarnia z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miejską i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jastarnia na lata 2021-2027 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastarni. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
7.254.360	7.687.378	8.168.422	8.568.500	9.021.000	9.447.700	9.920.700

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2017-2019.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną

wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2019 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2019 r.	wartość docelowa w 2027 r.
cel strategiczny 1		
liczba przedsięwzięć gminy w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	1	2
liczba osób objętych podstawowymi i specjalistycznymi świadczeniami zdrowotnymi	2.700	2.600
liczba realizowanych programów zdrowotnych	1	2
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	52, 0, 6	65, 0, 5
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego pomocy rodzinie	33	35
liczba grup samopomocowych	1	2
liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	11	13
cel strategiczny 2		
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	805	900
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	20	35
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	73	93

liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	0	5
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	10
liczba osób korzystających z klubu seniora	0	10
liczba nowo utworzonych przez gminę i jej jednostki organizacyjne miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością	0	1
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	6	1
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	1	3
cel strategiczny 3		
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	1.142	1.200
liczba osób bezrobotnych w gminie	147	100
liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy wsparciem	3	5
liczba podmiotów ekonomii społecznej	17	21
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	103, 50, 2	90, 30, 0
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	70, 182, 8	50, 200, 10
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	15 (5)	15 (5)
liczba wydanych świadczeń wychowawczych (oraz świadczeń „Dobry Start”)	5.722 (448)	7.000 (430)
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	17	10
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	0	3
liczba mieszkań komunalnych (w tym socjalnych i wspomaganych)	47 (14)	47 (14)
liczba programów i projektów realizowanych na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	0	2
cel strategiczny 4		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	38	50
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (5)	1 (6)
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	0	10
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (i liczba osób objętych w ich ramach opieką)	2 (30)	2 (30)
liczba realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka	0	1
liczba popełnionych przestępstw	47	50
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	5	5
liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	7	8
cel strategiczny 5		
liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	11	15
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	12	15
liczba pracowników MOPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	7 (3)	7 (3)

liczba pracowników MOPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	14	14
---	----	----

Źródło danych: Urząd Miejski w Jastarni.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	20
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie	23
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie.....	25
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	26
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie	27
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	34
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	37
Tabela 8. Kadra MOPS-u w 2019 roku	42
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	43
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2017-2019	46
Tabela 11. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019	49
Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019	50
Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	51
Tabela 14. Instytucje wsparcia w gminie.....	52
Tabela 15. Wybrane instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	52
Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie.....	55
Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)	91
Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	92

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019 ..	16
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019	16
Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019	19
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019	19
Wykres 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019	21
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku	21
Wykres 9. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019* ...	22
Wykres 10. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019	22
Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie puckim, w województwie pomorskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %)	23
Wykres 12. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2019 roku	28
Wykres 13. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2019 roku.	28
Wykres 14. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2019 roku.....	29
Wykres 15. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców miasta w 2002 roku	31
Wykres 16. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w miasta w 2002 roku	31
Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w mieście według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	32
Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.....	32
Wykres 19. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Pucku do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 .	33
Wykres 20. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019.....	35
Wykres 21. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności MKPRPAiPN w latach 2017-2019	36
Wykres 22. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia	44
Wykres 23. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie.....	44

Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne.....	45
Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne.....	45
Wykres 26. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)	46
Wykres 27. Warunki życia w gminie	57
Wykres 28. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy	58
Wykres 29. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	59
Wykres 30. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	60
Wykres 31. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	60
Wykres 32. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	61
Wykres 33. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?.....	61
Wykres 34. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	62
Wykres 35. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	62
Wykres 36. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	63
Wykres 37. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	63
Wykres 38. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	64
Wykres 39. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	65
Wykres 40. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	65
Wykres 41. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	66
Wykres 42. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	66
Wykres 43. Problemy najczęściej dotyczące osoby starsze z gminy	67
Wykres 44. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	67

Wykres 45. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy	68
Wykres 46. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?.....	68
Wykres 47. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?.....	69
Wykres 48. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	69
Wykres 49. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	70